T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÜSKÜDAR KENT HİZMETLERİ TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 9
7. DENETİM BULGULARI 9

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:Sermaye ve Ortaklık Tablosu 2
Tablo 2:Özet Gelir-Gider Kalemleri 2
Tablo 3:Denkleştirilen Hesaplar İcmali 10
Table 4:Yapılandırma Kanunları Uyarınca Taksitlendirilen Prim Borçlarını Gösteren İcmal . 14
Tablo 5: 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında Yer Alan Tutarı Gösterir İcmal 18
Tablo 6: Alt Kiracılık Sözleşmesi Kurulan G... Y… Ltd. Şti. Ödemeleri (Yapılan Tahsilatlar) Takip İcmali 21
Tablo 7: Alt Kiracılık Sözleşmesi Kurulan G... T… San. Tic. Şti. Ödemeleri (Yapılan Tahsilatlar) Takip İcmali 22
Tablo 8: Sigorta ve Kasko Poliçe Bedellerini Gösterir İcmal 25
Tablo 9: Güvence Bedellerini Gösterir İcmal 26
Tablo 10: Yıllar İtibariyle Demirbaşlar Hesabı ve Haklar Hesabında Meydana Gelen Değişimler ile Toplam Amortisman Tutarını Gösterir İcmal 28
Tablo 11: İlk Madde ve Malzeme Hesabı Yerine, Diğer Stoklar Hesabında İzlenen Malzemeler Tablosu 29
Tablo 12: Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ'nin Yıllar İtibariyle Bankalara Ödenen İşlem Masrafları İzleme Tablosu 31
Tablo 13: Kısımalara Bölünen Mal ve Hizmet Alımı 35
Tablo 14: İndirim Konusu Yapılmaması Gereken SGK Prim Tutarını Gösterir İcmal 38
Tablo 15: 100-Kasa Hesabının Belli Tutarlı Borç Bakiyelerinin Gün Sayısını Gösterir İcmal 40
Tablo 16: 100-Kasa Hesabının Ocak, Haziran ve Kasım Ayı Bakiyelerini Gösterir İcmal 41
Tablo 17: Ödeme Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Yapılan Gecikme Ödemeleri 44
Tablo 18: Şirket Tarafından Ecrimisil Karşılığında Kullanılan Taşınmazları Gösterir İcmal . 47

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AGİ : Asgari Geçim İndirimi

AŞ : Anonim Şirket

BA : Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu

BS : Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu

DK : Düzenleyici Karar

EFT : Electronic Funds Transfer/Elektronik Fon Transferi

EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

İPC : İdari Para Cezası

KDV : Katma Değer Vergisi

KWH : KiloWatt Saat

LTD : Limited

MERSİS : Merkezi Sicil Kayıt Sistemi

POS : Point Of Sale/Satış Noktası

SAN : Sanayi

SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu

SSK : Sosyal Sigortalar Kurumu

Ş : Şirket

TFRS : Türkiye Finansal Raporlama Standartları

Tic. : Ticaret

TMS : Türkiye Muhasebe Standartları

VB : Ve Benzeri

VUK : Vergi Usul Kanunu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Açılış Kaydındaki Bazı Hesapların Bir Önceki Yıl Kapanış Kaydı ile Uyumlu Olmaması

2. Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Gerçek Değerini Yansıtmaması

3. Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabının Kullanılmaması

4. Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan ve Yapılandırılan Borçların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

5. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve İlgili Hesapların Kullanılmaması

6. Kanunen Kabul Edilmeyen Giderlerin Ticari Karın Tespitinde Dikkate Alınmaması

B. Diğer Bulgular

1. Süresinde Tahsil Olunmayan Kira Alacaklarının Bulunması ve Bu Alacaklara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

2. Şirket Araçları İçin Peşin Ödenen Sigorta ve Kasko Poliçe Bedellerinin Gelecek Aylara ve Yıllara Ait Giderler Hesaplarında İzlenmemesi

3. Niteliği Gereği Uzun Vadeli Depozitoların Kısa Vadeli Olarak Takip Edilmesi

4. Son Yıllarda Edinilen Demirbaşlar ve Haklar Hesabında Kayıtlı Varlıklara Amortisman Ayrılmaması

5. Diğer Stoklar Hesabının Hatalı Kullanılması

6. Bazı Bankacılık İşlemleri İçin Ücret Ödenmesi

7. Bazı İş Avanslarının Takibinin Yapılmaması

8. İşletilen Bazı Yerlerin, İşyeri Açma ve Çalıştırma Ruhsatının Olmaması

9. Mal ve Hizmet Alımlarının Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

10. Serbest Tüketici Olan Şirketin, Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması

www.balioglu.net

11. Sosyal Güvenlik Kurumuna Fiilen Ödenmeyen SGK Primlerinin Kurum Kazancının Tespitinde Gider Olarak Dikkate Alınması

12. Şirket Kasasında İhtiyaç Duyulan Tutardan Fazla Nakit Bulundurulması

13. Şirket Tesislerinde Oluşabilecek Risklere Karşı Sigorta Sorumluluğunun Yerine Getirilmemesi

14. Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Gecikme Cezası/ Gecikme Zammı/Gecikme Faizi Ödenmesi

15. Şirketin İnternet Sitesinde Yer Alması Gereken Bazı Bilgilere Yer Verilmemesi

16. Şirketin, İlçe Belediyesi Taşınmazlarında "Fuzuli Şagil" Durumunda Olması

17. Yükümlülüklerin ve Sorumlulukların Yerine Getirilmemesinden Dolayı Şirkete Özel Usulsüzlük Cezasının Uygulanması

18. Asgari Geçim İndirimlerinin Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi, Üsküdar Belediyesi tarafından, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2010 yılında kurulmuş olup 30.12.2010 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup kafe, restaurant, düğün, kokteyl, otopark işletmeciliği ve tehlikesiz atıkların ayrıştırılması hizmetleri Şirketin faaliyet alanında yer almaktadır.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarrufu yapabilir, taşınmazlar üzerinde ayni hak tesis edebilir ve taşınmazları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

www.balioglu.net

Şirket, kamu hukuku ile özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş bir anonim şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organıdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, 1 tüzel kişi ortaklığını temsilen 3 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 16.07.2020 tarihli Genel Kurul Kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; Muhasebe ve İdari İşler Müdürlüğü, Satınalma Müdürlüğü, Organizasyon Müdürlüğü ve Geri Dönüşüm Tesis Birimi'nden oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2020 tarihi itibariyle 182'dir. Çalışanlar 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Şirketin nominal sermaye tutarı 30.000.000,00 Türk Lirası olup sermayesinin 21.750.000,00 TL'si ödenmiştir. Ödenmiş sermayenin 100.000,00 TL'si ise Mavi Yapı ve Yapı Kimyasalları Sanayi Ticaret AŞ'nin özvarlığı olup bu Şirket hibe yolu ile Üsküdar Belediyesine devredilmiştir.

Üsküdar Belediyesi, Şirketin %100 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2020 tarihi itibariyle sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1:Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Üsküdar Belediye Başkanlığı	30.000.000,00	100

www.balioglu.net

Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'nin iştirakleri bulunmamaktadır

Şirketin amacı; açık ve kapalı park yerleri, katlı otoparklar, işletmek ve işlettirmek; katı atıkların toplanması taşınması ayrıştırılması geri kazanımı; her türlü hediyelik eşya maket figür el sanatları paketlenmiş gıda ürünleri çanta takı çeşitleri alım satımı; her türlü gıda ve tarım ürünlerinin ve bunların mamullerini kafeterya, lokanta, pastane sosyal tesis yemek üretim tesisleri kurmak; kara ve hava araçları edinmek kiralamak ve kiraya vermektir. Bu nedenle Şirketin ana gelirleri yiyecek ve içecek satış gelirleri ile otopark gelirleridir. Bunun yanında kına/düğün organizasyonları ve geri dönüşüm gelirleri de önemli gelir kalemleridir. Şirketin son iki yıla ilişkin gelir- gider durumu aşağıdaki tabloda özet olarak gösterilmiştir:

Tablo 2:Özet Gelir-Gider Kalemleri

Gelir-Gider Kalemleri	2019	2020
C-Net Satışlar	194.184.593,04	16.163.720,02
D-Satışların Maliyeti (-)	188.862.172,76	13.281.217,14
E-Faaliyet Giderleri (-)	9.655.834,83	3.513.966,70
F-Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar	1.272.648,71	685.311,45

G-Diğer Faaliyetlerden Ol. Gider ve Zarar(-)	0,00	0,00
H-Finansman Giderleri (-)	49.884,24	42.164,29
I-Olağandışı Gelir ve Karlar	166.514,17	463.568,94
J-Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	1.875.838,34	12.484,88
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	**(- 4.819.974,25)**	**462.767,40**

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

www.balioglu.net

2019 Yılı Aktif Toplamı 4.228.500 TL veya Net Satışlar Toplamı 8.456.700 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2020 yılında maliyet hesaplarını 7⁄A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar. Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ'nin 2020 yılı aktif toplamı 28.127.717,69 TL, net satışları toplamı ise 16.163.720,02 TL'dir. Bu nedenle, Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve

genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca aynı maddelerde Kurumun değişik işletme büyüklükleri ve sektörler için özel standartlar koymaya ve düzenlemeler yapmaya yetkili kılındığı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, 2014 yılında TFRS uygulama kapsamını bağımsız denetim kapsamından ayrıştırarak Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) uygulama kapsamını genel olarak kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarla sınırlandırmıştır. Bunun yanı sıra, bu kuruluşların dışında kalan işletmelerin de isteğe bağlı olarak TFRS uygulamalarına izin verilmiştir. Şirket, bağımsız denetime tabi olup TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde yer alan *"Bu Kanun, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar. Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolü de uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun hükümlerine tâbidir. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Kanunun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76 78 ncı maddelerine tâbidir."* hükümlerinden anlaşılacağı üzere; Belediye şirketi olan Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi, 5018 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır. Dolayısıyla Şirket; 5018 sayılı Kanun'un Beşinci Kısmında ayrıntılı şekilde düzenlenen iç kontrol ve iç denetim mevzuatına ve ayrıca Kanun'a dayanarak çıkarılan alt mevzuat düzenlemelerine tabi değildir.

Diğer yandan, 5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesine göre iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve

verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. Bu bağlamda, İç kontrol işlemlerine ilişkin olarak; Şirketin iç kontrol uygulamalarının değerlendirilmesinde, Şirketin varlıklarını korumaya, her türlü kayıplarını önlemeye, muhasebe verilerinin doğruluğunu ve güvenirliğini sağlamaya yönelik yeterli bir iç kontrol sisteminin kurulmasına bazı eksikliklerin olduğu tespit edilmiştir.

İç kontroller, şirket organizasyonunda; yönetim kurulu, yöneticiler ve çalışanlar tarafından yönlendirilen faaliyetlerdir. Muhasebe kontrolleri; şirket varlıklarını korumayı ve her türlü kayıpları önlemeyi, muhasebe verilerinin doğruluğunu ve güvenirliğini sağlamayı hedeflemektedir. Bu tür kontroller genel olarak organizasyon yapısı, varlıkların korunması, finansal kayıtların güvenirliğini sağlamaya yönelik yetkilendirme, onaylama, kayıt tutma ve muhasebe raporlarının hazırlanması gibi tüm yöntemleri ve iç denetimi de kapsamaktadır.

www.balioglu.net

Etkin bir iç kontrol sistemi; şirketin amaçlarına ulaşması, uzun dönemli kâr hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve güvenilir mali raporlamalar için gereklidir. Şirketlerde etkin bir iç kontrol sisteminin varlığı, güçlü bir ekonomik yapının sürdürülmesi açısından da önemlidir. Şirketlerde yeterli güvenceyi sağlayacak bir iç kontrol sisteminin kurulması hem uluslararası standartların hem de yasal düzenlemelerin bir gereğidir. Bu kapsamda şirket faaliyetleriyle ilgili geçmişe yönelik işlemlerin kural ve düzenlemelere uygun şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini sorgulayan geleneksel iç kontrol anlayışının yerine; şirketi geliştirmek ve iyileştirmek, bununla birlikte şirkete değer katmak ve güvence sağlamak amacıyla, şirket faaliyetlerinin modern iç kontrol anlayışı çerçevesinde uluslararası standartlara ve kurallara göre organize edilmesi gerekmektedir.

Güçlü ve etkin işleyen bir iç kontrol yapısına sahip şirketlerde, mali kayıpların ve risklerin gerçekleşme olasılığı azalacaktır. Dolayısıyla işletmelerin mali faaliyetleri daha sağlıklı olacaktır. Bu kapsamda Şirketin iç kontrol sisteminin incelemesi sonucunda aşağıda belirtilen hususlarda zayıflıklar olduğu tespit edilmiştir:

a. Mali nitelikteki iş ve işlemlerle ilgili risk analizleri yapılmamış, iş akış şemaları ile birimler arası kontrol sistemleri oluşturulmamıştır.

Şirketin gelir ve giderlerine ilişkin iş ve işlemlerinin düzenlendiği ve süreç akış

şemalarının oluşturulduğu düzenlemeler yapılmamıştır. Bu sebeple mali nitelikteki iş ve işlemler üzerinde iç kontrol faaliyetleri sistematik bir şekilde sürdürülememektedir. Muhasebe birimince yapılan kontroller de sınırlı düzeyde kaldığından Şirkette iç kontrol ortamının oldukça riskli olduğu değerlendirilmektedir. Örneğin, işletilmekte olan kafelerde kullanılmak üzere satın alınan malzemeler için herhangi bir iç kontrol süreci takip edilmemekte, yapılan harcamalara ilişkin faturalar muhasebe birimine gönderilmek suretiyle işlemler tamamlanmaktadır. Aynı şekilde mal ve hizmet satışı ile gelirlerin tahsilatı süreçlerinde de sistemli iç kontrol süreçleri bulunmamaktadır.

Her türlü mali işlemde kontrol risklerinin asgari düzeye indirilebilmesi için, Şirket yönetimi tarafından iş akış ve kontrol süreçlerinin yazılı bir biçimde düzenlenmesi ve bu işlemlerin standart hale getirilmesi gerekmektedir.

b. Şirket içerisinde yeterli bir ön mali kontrol sistemi bulunmamaktadır.

Şirketlerde işlemler öncesi ön mali kontrolün yapılması; varlıkların korunmasını her türlü kayıpların önlenmesini, muhasebe verilerinin doğruluğunun ve güvenirliğinin sağlamasını desteklemektedir.

www.balioglu.net

Şirket merkezinde gelir ve giderlerin gerçekleştirilmesinde, tesislerde/kafelerde satın alma ve satış işlemlerinde; kayıt, kontrol ve onay birimlerinin ve sorumlularının yazılı olarak açıkça belirlenmediği görülmüştür. Bu husus Şirketin ön mali kontrolünde zayıflık oluşturmaktadır.

c. Şirket denetçisi seçilmemiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 398'inci maddesine göre, denetleme; şirketin ve topluluğun, malvarlıksal ve finansal durumunun 515'inci madde anlamında dürüst resim ilkesine uygun olarak yansıtılıp yansıtılmadığını, yansıtılmamışsa sebeplerini, dürüstçe belirtecek şekilde yapılır.

Aynı Kanun'un 399'uncu maddesine göre; şirket denetçisi her faaliyet dönemi ve her hâlde görevini yerine getirmekte, faaliyet dönemi bitmeden şirket genel kurulu tarafından şirket denetçisi seçilmektedir. Seçimden sonra yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini verdiği denetçiyi ticaret siciline tescil ettirir, tescil edilen denetçi Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile şirketin internet sitesinde ilan edilir.

Yapılan incelemelerde, Kanun'un 399'uncu maddesi kapsamında seçilmiş bir Şirket denetçisinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Şirket varlıklarının koruması, kayıplarının önlenmesi ve muhasebe verilerinin doğruluğunun/güvenirliğinin sağlanması adına Şirket denetçisinin bulunması ve sorumluluklarını yerine getirmesi, etkin bir iç kontrol sistemi oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Belirtilen hususlar kapsamında, Şirkette mevcut iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde; yürürlükteki iç kontrol mevzuatının gereklerinin büyük ölçüde yerine getirildiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'nin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve Şirket tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Açılış Kaydındaki Bazı Hesapların Bir Önceki Yıl Kapanış Kaydı ile Uyumlu Olmaması

Şirketin 2019 yılı kapanış kaydı ile 2020 yılı açılış kaydında yer alan hesapların bazılarındaki bilgiler uyumsuzdur.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde, Dönem Başı İşlemleri; envanter çıkarmayı, bilanço günündeki varlıkları, alacakları ve borçları saymak ölçmek tartmak ve değerlemek sureti ile kesin bir şekilde ve detaylı olarak tespit etmek şeklinde tanımlanmıştır.

İşletmenin hesap döneminin açılış envanteri aslında bir önceki hesap döneminin kapanış envanterinden oluşturulmaktadır. Faaliyetleri devam eden işletmelerde her dönemin sonunda yapılan envanter, izleyen yılın dönem başı envanteri yerine geçmektedir. Örneğin, 01.01.2020 yılının dönem başı envanteri aslında 31.12.2019 yılında çıkartılan dönem sonu envanteri ile aynı olması gerekmektedir.

Dönem sonunda borç karakterli hesaplar alacaklandırılarak, alacak karakterli hesaplar ise borçlandırılarak kapatılır ve bir sonraki dönem başında söz konusu hesaplar ters kayıtla açılarak açılış bilançosu oluşturulur.

Aşağıdaki tabloda 2019 yılı kapanış bilançosunda yer alan bazı hesap tutarlarının 2020 açılış bilançosunda denkleştirilmesi amacıyla yapılan kayıtlar gösterilmektedir:

Tablo 3:Denkleştirilen Hesaplar İcmali

Hesap	2019 Yılı Kapanış Bilançosu (TL)	2020 Yılı Açılış Kaydı (TL)	2020 Açılış Kaydı (TL)
120- Alıcılar	73.582.618,76	74.177.365,23 Borç	594.746,47 Alacak
152- Mamuller	11,48	4.875,63 Borç	4.864,15 Alacak
257-Birikmiş Amortismanlar	407.736,39	47.700,05 Alacak	455.436,44 Borç
320 Satıcılar	7.500.250,65	61.472,38 Alacak	7.561.723,03 Borç

www.balioglu.net

Yapılan incelemede; Şirketin 2019 yılı kapanış kaydında yer alan hesaplardan bazılarının kalanları, 2020 yılı açılış kaydında yer alan tutarlardan farklı olduğu, bu nedenle açılış kaydında söz konusu hesapların alacağına veya borcuna kayıtlar yapılarak denkleştirildiği görülmüştür.

Yukarıde yer alan denetim tespitine binanen, Şirket tarafından; 2019 yılı kapanış fişi ile 2020 yılı açılış fişinin tuttuğu, denkleştirme kaydının yapılmadığı, 320 ve 120 hesapların B ve A bakiyeli çalıştığı için fark varmış gibi görüldüğü ifade edilmiştir.

Ancak, bulguda bahsedilen husus nihai durum itibari ile 2019 yılı kapanış kaydı ile 2020 yılının açılış kaydının tutmadığı değil tutması için yapılan denkleştirme kayıtlarıdır. Muhasebe mantığına aykırı olarak açılış kaydında bazı hesaplar hem alacaklı hem de borçlu çalıştırılarak nihai denklik sağlanmıştır. Bir işletmenin açılış kaydında borç karakterli hesapların alacak, alacak karakterli hesapların ise borç çalışmaması gerekmektedir. Söz konusu husus tek düzen hesap planının çalışma mantığına aykırılık oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, Şirketin mali işlemlerinin sağlıklı, güvenilir ve tam bilgi içerecek şekilde mevzuata uygun olarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Gerçek Değerini Yansıtmaması

126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı, Şirket bilançosunda gerçek değeri ile yer almamaktadır.

(1) seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde, 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı için yapılan açıklamaya göre; bu hesapta, işletme tarafından üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerler izlenmektedir.

Şirketin 2020 yılı mali tablolarına göre, 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının borç bakiyesi dönem sonu itibariyle 879.626,90 TL'dir. Muhasebe kayıtlarından bu tutarın cari dönem öncesinden gelen ve Üsküdar Belediyesine verilen depozito ve teminatlar olduğu anlaşılmış ise de; Üsküdar Belediyesinin 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının incelenmesinde, Şirketten alınan depozito ve teminatlara ilişkin tutarın 2020 yılı dönem sonu itibariyle 180.573,93 TL olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Şirketin 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı 699.052,97 TL tutarı kadar hatalıdır. Bu durum, Şirket varlıkları arasında önemli bir hesap grubu olan ticari alacaklarında, hata tutarı kadar eksiklik içerdiğini, yani bu tutar kadar geri alınacak bir bedelin olmadığını göstermektedir.

Hazır değerler hesap grubundan (100-Kasa Hesabı, 102-Bankalar Hesabı) yapılan nakit ve benzeri değer çıkışları ile 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına borç kaydı yapılıyorsa, aktif dengesinin/denkliğinin bozulmaması gerekmektedir. Ancak, bahsi geçen 699.052,97 TL tutarındaki hata, bilançonun aktif dengesini bozmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen Şirket tarafından, düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Düzeltme kaydının incelenmesinde; 699.052,97 TL tutarında 681-Önceki Dönem Gider ve Zararları Hesabı borç (681.001-Önceki Dönem Kira Giderleri), 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı alacak çalıştırılarak 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı borç kalanının 180.573,93 TL olması sağlanmıştır. Bu bakiye, 31.12.2020 tarihi itibariyle mali tablolarda yer alması gereken tutar açısından doğru bilgi içermektedir.

www.balioglu.net

Ancak, bu kayıt ile şirket varlıklarına bir değer girişi olmamıştır. Yapılan düzeltme kaydı, önceki dönemlere ait olan kira giderlerinin bu dönemlerin mali tablolarına hata yada unutulma nedeni ile yansıtılmaması nedeniyle ortaya çıkan tutarların izlenmesi için yapılan bir kayıt olmuştur. Bu kayıt gereği 2021 yılı dönem sonunda 699.052,97 TL'nin 690-Dönem Karı veya Zararı Hesabına aktarılarak kapatılması söz konusu olacaktır.

Sonuç olarak, hazır değerler hesap grubundan (100-Kasa Hesabı, 102-Bankalar Hesabı) yapılan nakit ve benzeri değer çıkışları ile 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına borç kaydı yapılıyorsa, benzer şekilde 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak kaydı yapıldığında da hazır değerler hesap grubuna nakit ve benzeri değer girişlerinin (borç kaydının) olması/yapılması gerekmektedir.

Bu nedenle tespit konusu hataya ilişkin olarak, kanıtlayıcı belgeler (muhasebe kaydına esas belgeler) ile düzeltme kayıtlarının yapılması/desteklenmesi, yani en az hata tutarı kadar Şirket varlıklarına bir değer girişinin olması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabının Kullanılmaması

Şirket tarafından üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabında izlenmemektedir.

(1) seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde, 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabı için yapılan açıklamaya göre, bu hesap; üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçlerinin (Konveyör, Forklift vb.) izlendiği hesaptır. Bu hesap kullanım amaçlarına ve makine çeşitlerine göre bölümlenebilir.

Aynı Tebliğ'in "255-Demirbaşlar" başlıklı hesabın açıklamasında ise, bu hesabın; işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların izlendiği bir hesap olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi gereği 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabı, üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri için kullanılmalıdır. Yani bu hesap, üretilen mal ve hizmetler için kullanılan varlıkların/değerlerin izlemesi gereken bir hesaptır. 255-Demirbaşlar Hesabı ise daha çok Şirketin yönetimsel faaliyetlerinde kullanılan varlıkların izlendiği bir hesaptır.

Şirketin mali tablolarının incelenmesinde; beslenme, gıda ve mutfak cihaz ve aletlerine ait varlıkların 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabı yerine, 255-Demirbaşlar Hesabında izlendiği görülmüştür. 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabında izlenmesi gereken varlıklar, 255.02-Mutfak araç ve gereçleri alt kodunda 1.265.992,30 TL olarak yer almaktadır. 31.12.2020 tarihli bilançoda ise 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabına ilişkin herhangi bir değer yer almamaktadır. Dolayısıyla bilançoya göre Şirketin tesis, makina ve cihazlara ilişkin herhangi bir varlığı bulunmamaktadır. Ancak bu sonuç fiili durum ile örtüşmemektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; 01.04.2021 tarihi itibariyle tüm tesis makine ve cihazların Üsküdar Belediyesi İktisadi İşletmesine devredildiği, bu nedenle düzeltme kaydının yapılmadığı, bundan sonra alınacak makine ve cihazların ise ilgili Tebliğ'e göre muhasebe kaydının yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu da belirtilen hata, Şirketin 2020 yılı mali tablolarında 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabının 1.265.992,30 TL tutarında eksik olarak yer almasına sebebiyet vermiştir.

www.balioglu.net

Netice itibariyle, Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi gereği; üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentilerinin 253-Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan ve Yapılandırılan Borçların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Şirketin çeşitli kanun hükümlerine göre yapılandırılan ve bir yıldan uzun vadeli hale gelen Sosyal Güvenlik Kurumu prim borçları, 368- Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ile 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmemektedir.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "III-C Temel Mali Tabloların Düzenlenme İlkeleri" bölümünün "Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler" kısmında; işletmenin bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde vadesi gelen borçlarının, bilançoda kısa vadeli yabancı kaynaklar grubu içinde, bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde vadesi gelmemiş borçlarının ise, bilançoda uzun vadeli yabancı kaynaklar grubu içinde gösterileceği ifade edilmiştir.

Yine aynı Tebliğ'in "V-C Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde, 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı açıklamasına göre; bu

hesap, Kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve yükümlülükler ile erteleme ve taksitlendirme süresi bilanço tarihinde bir yıldan az olan vergi ve yükümlülükleri kapsar.

438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının açıklamasına göre de, bu hesap; kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksite bağlanmış olup bir yıldan daha uzun bir sürede ödenecek olan kısmının izlendiği hesaptır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, kanuni süresinde ödenmeyen, ertelenen veya taksitlendirilen yükümlülüklerin vadelerine göre 368 veya 438 no.lu hesaplarda izlenilmesi gerekmektedir. Şirket tarafından yapılandırılan sosyal güvenlik kurumu prim borçları aşağıdaki gösterildiği gibidir:

Table 4:Yapılandırma Kanunları Uyarınca Taksitlendirilen Prim Borçlarını Gösteren İcmal

Taksit No	Ödeme Tarihi	Tutar (TL)
1	28.02.2021	456.000,71
2	30.04.2021	455.749,71
3	30.06.2021	455.749,71
4	31.08.2021	455.749,71
5	01.11.2021	455.749,71
6	31.12.2021	455.749,71
7	28.02.2022	455.749,71
8	05.05.2022	455.749,71
9	30.06.2022	455.749,71
10	31.08.2022	455.749,71
11	31.10.2022	455.749,71
12	02.01.2023	455.749,71
13	28.02.2023	455.749,71
14	02.05.2023	455.749,71
15	30.06.2023	455.749,71
16	31.08.2023	455.749,71
17	31.10.2023	455.749,71
18	01.01.2024	455.749,71
Toplam Tutar (TL)		**8.203.745,78**

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Şirketin Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesinde ödenmeyen ve yapılandırılan prim borçlarının olduğu halde, Şirketin mali tablolarında, 368 ve 438 no.lu hesapların yer almadığı ve bahse konu bu yükümlülüklerin 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında 7.204.813,46 TL'lik (vade farkı hariç) değer ile izlenildiği tespit edilmiştir. Yani yapılandırma işleminden sonra vade farkı dâhil toplam 8.203.745,78 TL'lik tutarın 7.204.813,46 TL'lik kısmı mali tablolara hatalı yansıtılmıştır. Ayrıca bu husus muhasebenin temel ilkelerinden dönemsellik ve tam açıklama kavramı ile bağdaşmamaktadır.

www.balioglu.net

Şirket tarafından vadesi geçen, ertelenen veya taksitlendirilen borçlardan vadeleri bir yıla kadar olanlar 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında, bir yıldan uzun vadeli olanlar ise 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Şirket borçlarının mali tablolara tam ve doğru olarak yansıtılması, mali tablo okuyucularına sağlıklı bilgi sunulması konusunda katkı sağlayacaktır.

Yukarıda yer alan denetim tespitlerine binaen, Şirket tarafından düzeltme kayıtlarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu düzeltme kaydı incelendiğinde vadesi 2021 yılına rastlayan toplam 2.734.749,26 TL'lik tutarın da 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı yerine 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmeye başlandığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, bulguda yer verildiği üzere, 2021 yılında ödenmesi gereken tutarların 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, söz konusu düzeltme işlemi 2021 yılında gerçekleştirilmiş olup bu durum Şirketin 2020 yılı mali tablolarında; 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında 5.468.996,52 TL eksik, 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında 2.734.749,26 TL eksik ve 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında ise 7.204.813,46 TL fazla olarak yer almasına neden olmuştur.

www.balioglu.net

BULGU 5: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve İlgili Hesapların Kullanılmaması

Şirket tarafından, muhasebenin temel kavramlarından olan ihtiyatlılık ve dönemsellik kavramı gereği, işçilere ilişkin olarak ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıkları hesaplanmamış ve mali tablolara yansıtılmamıştır.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "I-Muhasebenin Temel Kavramlari" bölümünde dönemsellik kavramı; "*işletmenin sürekliliği kavramı uyarınca sınırsız kabul edilen ömrünün, belli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre*

muhasebeleştirilmesi, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması bu kavramın gereğidir." şeklinde tanımlanmıştır.

Söz konusu Tebliğin V-C Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde; 472-Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabı ile ilgili yapılan açıklamada, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılacak kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesapta gösterileceği ifade edilmiştir.

Söz konusu hesabın işleyişine ilişkin olarak ise; *"Hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarları ilgili gider hesaplarına borç bu hesaba alacak kaydedilir. İzleyen dönemde ödenmesi beklenen kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesabın borcuna, "37. Borç ve Gider Karşılıkları" grubundaki "372. Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı"na alacak kaydedilir."* açıklamalarına yer verilmiştir.

Öte yandan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasıyla kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiş, maddenin ikinci fıkrasıyla da safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca tespit edilecek kurum kazancından Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8'inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'ıncı maddesinde yer alan giderler indirilebilecektir. Gelir Vergisi Kanunu'nun 37'nci maddesinde ticari kazancın tarifi yapılarak her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu, 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde ise, işle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye, ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların ticari kazancın tespitinde gider olarak indirileceği ifade edilmiştir.

Buna göre; kıdem tazminatının gider kaydı konusunda Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'ıncı maddesinde özel bir hüküm olmamakla birlikte, maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi çerçevesinde kurum kazancının tespitinde gider olarak indirilebilmesi için İş Kanunu'na göre işçinin kıdem tazminatına hak kazanması ve hak edilen kıdem tazminatının da işçiye ödenmiş olması gerekmektedir. Tahakkuk etmiş olsa da ödenmemiş kıdem tazminatının gider yazılması mümkün değildir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, tahakkuk esaslı muhasebe anlayışının ve dönemsellik kavramının gereği olarak Şirket çalışanlarının kıdem tazminatlarının her yılın sonunda hesaplanarak (yıllık olarak) 472-Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabı ile mali tablolara yansıtılması ve izleyen dönemde ödeneceği öngörülen tazminatlara ilişkin olarak ise

www.balioglu.net

yıl sonlarında kısa vadeli hesaba (372 no.lu hesaba) aktarma bakımından gerekli kayıtların yapılması, ödenmeyen tazminatların kurum kazancının tespitinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; işçilere ilişkin olarak ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının geçmiş dönemlerden bu yana hesaplanmadığı ve mali tablolara yansıtılmadığı tespit edilmiştir. 2020 yılı sonu itibari ile işçilerin hak etmiş olduğu toplam kıdem tazminatı tutarının 2.371.863,26 TL, söz konusu toplam tutarın 2020 yılına isabet kısmının 698.206,21 TL ve 2021 yılında emekli olması düşünülen işçilerin kıdem tazminatı tutarının ise 90.731,01 TL olduğu görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespitlerine binaen, Şirket tarafından; Şirkete ait tesislerin ve tesislerde çalışan personellerin Üsküdar Belediyesi iktisadi işletmesine devredildiği, bu nedenle yapılan devir protokolü gereği herhangi bir tazminat ödemesinin yapılmadığı, Şirket personeline ise 31.12.2020 tarihi itibariyle tazminat almaya hak kazananlara kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak muhasebe kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak, Şirket tarafından 2021 yılı içerisinde tesislerin devredilmesinden sonra kalan personel için 41.679,24 TL'lik kıdem tazminatı karşılığı ayrıldığı anlaşılmıştır. Ancak söz konusu devir işlemi ile birlikte kaç adet personelin devredildiği ve devredilen personelin toplam kıdem tazminatı tutarına ilişkin herhangi bir bilgiye ve belgeye yer verilmemiştir. Bununla birlikte söz konusu devir işlemi ve düzeltme kaydı 2021 yılında gerçekleştirilmiş olup bu durum Şirketin 2020 yılı mali tablolarında; 472-Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabının 2.281.132,25 TL, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının 90.731,01 TL, 770-Genel Yönetim Giderleri Hesabının ise 698.206,21 TL eksik olarak yer almasına neden olmuştur.

BULGU 6: Kanunen Kabul Edilmeyen Giderlerin Ticari Karın Tespitinde Dikkate Alınmaması

Şirket tarafından vergi kanunlarınca kanunen kabul edilmeyen gider mahiyetinde olan gecikme cezaları ve ödenmemiş Sosyal Güvenlik Kurumu primlerinin bir kısmı yılsonlarında 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ve 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında izlenerek bilançoya aktarılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Primlerin ödenmesi" başlıklı 88'inci maddesinin onbirinci fıkrası ile ödenmemiş SGK primlerinin; 5520

Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Kabul edilmeyen indirimler" başlıklı 11'inci maddesi (1) numaralı fıkrasının (d) bendi ile de; vergi ile ilgili cezaların, gecikme zamlarının, faizlerin kanunen kabul edilmeyen gider olduğu düzenlenmiştir.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "V-C Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde: 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabının peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek döneme ait giderleri izlemek için kullanılacağı; 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabının ise peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek yıllara ait giderleri izlemek için kullanılacağı, ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen hesap açıklamalarına göre, söz konusu hesapların kullanılabilmesi için öncelikle peşin ödenen bir gider unsurunun bulunması gerekmektedir.

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2020 yılı açılış kaydında 180-Gecelek Aylara Ait Giderler Hesabında 12.235.104,88 TL'lik tutarın bulunduğu ve bu tutarın önceki yıldan devreden olduğu görülmüştür. Söz konusu meblağın 2019 yılı sonunda 23363 numaralı yevmiye ile gecikme cezalarının; 23264 numaralı yevmiye ile de ödenmemiş SGK primlerinin bir kısmının 180-Gecelek Aylara Ait Giderler Hesabına aktarılması nedeniyle oluştuğu tespit edilmiştir. Aşağıdaki tablo, nihai rakamın gösterilebilmesi adına bu iki yevmiyenin birleştirilmesi sonucunda oluşturulmuştur. Ayrıca, 2020 yılı sonunda 689-Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar Hesabında biriken toplam 3.410.684,99 TL'lik tutarın 12498 numaralı yevmiye kaydı ile 280- Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına aktarılarak bilançoya yansıtıldığı görülmüştür.

Tablo 5: 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında Yer Alan Tutarı Gösterir İcmal

Hesap Kodu	Açıklama	Borç (TL)	Alacak (TL)
180		12.235.104,88	
689	Gecikme Cezaları		8.167.057,32
740-770-760	SGK Primleri		4.068.047,56

Şirket tarafından yapılan kayıtlar ile kanunen kabul edilmeyen bu giderlerin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması önlenmiş olsa bile, söz konusu işlemler muhasebe usul ve esaslarına ve Şirketin kişilik kavramına uygun değildir. Şöyle ki;

www.balioglu.net

Tekdüzen Muhasebe Sistemi; dönem sonunda elde edilecek temel mali tabloların, gerek "Muhasebenin Temel Kavramları" gerekse "Temel Mali Tabloların Düzenlenme İlkeleri" ile tam uyumlu olması gereğini öngörmektedir. Bundaki temel amaç, mali tablolarda yer alan bilgilerin karar vericiler tarafından en iyi şekilde ve süratle kullanılabilmesi için bu tabloların anlaşılabilir, gereksinimlere uygun, doğru ve güvenilir, karşılaştırılabilir olmasıdır. Bu bağlamda, mali tabloların, işletmenin rapor tarihindeki gerçek durumunu tüm açıklığı ile ortaya koyması gerekir.

Muhasebenin temel kavramlarından "Kişilik" kavramı; işletmenin sahip veya sahiplerinden, yöneticilerinden, personelinden ve diğer ilgililerden ayrı bir kişiliğe sahip olduğunu ve işletmenin muhasebe işlemlerinin sadece bu kişilik adına yürütülmesi gereğini öngörmektedir. İşletme kişiliği açısından gider olduğu halde, matrah saptanmasında Kanunun gider kabul etmediği giderler "Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler" olarak tanımlanmaktadır.

Bahse konu bu ödenmemiş SGK primleri, vergi ile cezalar, gecikme zamları, faizleri her ne kadar vergi kanunları tarafından gider olarak kabul edilmese de, işletme kişiliği açısından bir gider niteliğindedir. Bilindiği üzere ticari kâr; işletmelerin normal kayıtlarının sonucuna göre muhasebe standartlarını esas alınarak raporladıkları kârdır. Mali kâr ise, vergi uygulamaları nedeniyle kanunen kabul edilmeyen giderler nedeniyle ticari kâra eklenecek unsurlar ile, indirim ve istisnalar nedeniyle ticari kârdan indirilecek unsurların dahil edilmesiyle ulaşılan kârdır. Dolayısıyla mali kâr, vergisel düzenlemelere göre ticari kârın düzeltilmiş halidir.

Vergi kanunlarınca gider olarak nitelendirilmeyen kalemlerin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate almamak için yapılan bu tür kayıtlar, işletmenin kendi kişiliği açısından gider mahiyetindeki unsurlarının formunun değişmesine neden olarak ticari kâr veya zararın doğru tespit edilememesine yol açmaktadır. Söz konusu durum ise gelir tablosunun ve bilançonun gerçek durumu yansıtmamasına yol açmaktadır.

Şirketin ticari giderleri ile vergi kanunları açısından kabul edilmeyen giderlerinin tam ve doğru yansıtabilmesi için; kanunen kabul edilmeyen bu giderler ticari kârın tespitinde dikkate alınmalıdır. Bu durum muhasebe uygulamaları açısından daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

www.balioglu.net

Bu sayede hem Şirketin gerçek giderleri mali tablolardan doğru bir şeklide anlaşılabilecek hem de vergi kanunları açısından kabul edilmeyen giderlerin takibi yapılarak kurum kazancının tespitinde hata yapılmasının önüne geçilebilecektir.

Şirketin 2020 yılsonu itibari ile bilançosuna bakıldığında, 180-Gecelek Aylara Ait Giderler Hesabında 12.235.104,88 TL'lik, 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında ise 3.410.684,99 TL'lik peşin ödenmiş bir giderin olduğu izlenimi edinilmektedir. Aslında, yukarıda açıklandığı gibi bu tutarlar herhangi bir peşin ödenmiş gidere ait değildir.

Ayrıca 2020 yılı sonunda 689-Diğer Olağan Dışı Giderler ve Zararlar Hesabında yer alan 3.410.684,99 TL'lik tutarın dönem kâr veya zararının tespitinde dikkate alınmaması sonucununda 2.947.917,59 TL'lik dönem net zararı yerine 462.767,41 TL'lik dönem net kârı hesaplanarak dönem faaliyet sonucu hatalı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespitlerine binaen, Şirket tarafından; düzeltme kaydının yapıldığı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak, Şirket tarafından bulguda bahsedilen hususlara ilişkin olarak düzeltme işleminin yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak Şirket tarafından gerçekleştirilen bu düzeltici işlem 2021 yılında tesis edildiğinden Şirketin 2020 yılı bilançosunda; 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında 12.235.104,88 TL fazlalık, 580-Geçmiş Yıllar Zararları Hesabında 12.235.104,88 TL eksiklik; 280- Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında ise 3.410.684,99 TL fazlalık oluşmuştur. Ayrıca bilançoda, 591-Dönem Net Zararı Hesabında 2.947.917,59 TL olması gerekirken bunun yerine 590-Dönem Net Karı Hesabında 462.767,41 TL'lik bakiye yer almıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Süresinde Tahsil Olunmayan Kira Alacaklarının Bulunması ve Bu Alacaklara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Üsküdar Belediye Başkanlığından kiralanan taşınmazların ikisi için Şirket tarafından bazı kiracılar ile alt kiralama sözleşmesi imzalanmıştır. Ancak kiracılar, kira ödemelerini sözleşmede belirtilen süre içerisinde tam olarak yerine getirmemişlerdir. Şirket tarafından, bu

kapsamdaki bir kısım kira alacakları için takip, tahsil ve muhasebe işlemleri yapılmamıştır.

Kira gelirlerinin incelenmesinde; alt kiracılık sözleşmesi kurulan 2 (iki) taşınmazın kira alacaklarının tam ve zamanında tahsil edilmediği ve alacağın takibine yönelik gerekli muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Şirket ile kiracılar arasındaki alt kiracılık sözleşmelerine ilişkin bilgiler şöyledir:

1194/31 ada/parselde bulunan ve restoran-kafeterya kullanımı amacıyla 10 yıllığına (10.10.2019-10.10.2029) G... Y… Ltd. Şti. ile Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ arasında alt kiracılık sözleşmesi imzalanmıştır. Sözleşmeye göre; ödemeler her ayın en geç on beşine kadar aylık 30.000,00 TL+KDV olarak ödenecektir. Bu taşınmazın kiraya verilmesi ile 2020 dönem sonu itibariyle Şirketin 14 dönem kira geliri elde etmesi gerekmektedir.

Benzer şekilde, 1194/15 ada/parselde bulunan ve kafeterya kullanımı amacıyla 18 aylığına (01.05.2019-30.09.2020) G…T... San ve Tic. Şti. ile de alt kiracılık sözleşmesi imzalanmıştır. Sözleşmeye göre; ödemeler her ayın en geç beşine kadar aylık 3.000,00 TL+KDV olarak ödenecektir. Alt kiracılık sözleşmesinin 30.09.2020 tarihinde müddeti dolmuş olup 18 aylık bir kira dönemi oluşmuştur.

www.balioglu.net

Aşağıdaki tablolarda görüleceği üzere; iki firmanın yaptığı ödemeler/Şirketin yaptığı tahsilatlar dönemler (ara dönem/ dönem sonu) halinde gösterilmiştir:

Tablo 6: Alt Kiracılık Sözleşmesi Kurulan G... Y… Ltd. Şti. Ödemeleri (Yapılan Tahsilatlar) Takip İcmali

Tahsilatın Yapıldığı Yevmiye Kaydı Tarihi ve Numarası	Kira Tahsil Dönemi	Sözleşmeye Göre Aylık Ödenmesi Gereken Tutar/TL (30.000 TL + KDV)	Kayıtlara Göre Gerçekleşsen Tahsilat Tutarı/TL (KDV Dâhil)	Sözleşmeye Göre Kalan Tutar/TL	Kayıtlara Göre Kalan Tutar/TL
11.11.2019-19556	1	35.400,00	60.180,00	-24.780,00	6.804,00
04.12.2019 - 21363	2	35.400,00	5.000,00	30.400,00	37.204,00
06.01.2020 - 241	3	35.400,00	35.400,00	0,00	37.204,00
10.02.2020 - 1979	4	35.400,00	13.000,00	22.400,00	59.604,00
10.02.2020 - 1984	5	35.400,00	22.400,00	13.000,00	37.204,00
Ara Dönem Toplamı		**177.000,00**	**135.980,00**	**41.020,00**	**178.020,00**

10.03.2020 - 3523	6	35.400,00	35.400,00	0,00	37.204,00
18.06.2020 - 4997	7	35.400,00	17.700,00	17.700,00	54.904,00
18.06.2020 - 4997	8	35.400,00	35.400,00	0,00	51.904,00
15.07.2020	9	32.400,00	0,00	32.400,00	0,00
15.08.2020	10	32.400,00	0,00	32.400,00	0,00
15.09.2020	11	32.400,00	0,00	32.400,00	0,00
15.10.2020	12	32.400,00	0,00	32.400,00	0,00
15.11.2020	13	32.400,00	0,00	32.400,00	0,00
15.12.2020	14	32.400,00	0,00	32.400,00	0,00
Dönem Sonu Toplamı		**300.600,00**	**88.500,00**	**212.100,00**	**144.012,00**
Genel Toplam		**477.600,00**	**224.480,00**	**253.120,00**	**322.032,00**

Açıklama:
31 Temmuz 2020 tarihli ve 31202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2813 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla, 01.08.2020 ile 31.12.2020 tarihleri arasında iş yeri kiralamalarında uygulanan KDV oranı %18'den %8'e düşürülmüştür.

Tablo 7: Alt Kiracılık Sözleşmesi Kurulan G... T… San. Tic. Şti. Ödemeleri (Yapılan Tahsilatlar) Takip İcmali

Tahsilatın Yapıldığı Yevmiye Kaydı Tarihi ve Numarası	Kira Tahsil Dönemi	Sözleşmeye Göre Aylık Ödenmesi Gereken Tutar/TL (30.000 TL + KDV)	Kayıtlara Göre Gerçekleşsen Tahsilat Tutarı/TL (KDV Dâhil)	Sözleşmeye Göre Kalan Tutar/TL	Kayıtlara Göre Kalan Tutar/TL
5.05.2019	1	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.06.2029	2	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
10.07.2019 - 10953	3	3.540,00	3.540,00	0,00	7.080,00
16.08.2019 - 13013	4	3.540,00	3.540,00	0,00	7.080,00
27.09.2019 - 15710	5	3.540,00	3.540,00	0,00	7.080,00
31.10.2019 - 18058	6	3.540,00	3.540,00	0,00	14.160,00
5.11.2019	7	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.12.2019	8	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.01.2020	9	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.02.2020	10	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
10.03.2020 - 3523	11	3.540,00	3.540,00	0,00	21.240,00
Ara Dönem Toplamı		**38.940,00**	**17.700,00**	**21.240,00**	**56.640,00**
5.04.2020	12	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.05.2020	13	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.06.2020	14	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.07.2020	15	3.540,00	0,00	3.540,00	0,00
5.08.2020	16	3.240,00	0,00	3.240,00	0,00
28.09.2020 - 9338	17	3.240,00	1.770,00	1.470,00	23.010,00
12.10.2020 - 10039	18	3.240,00	3.240,00	0,00	23.010,00
Dönem Sonu Toplamı		**23.880,00**	**5.010,00**	**18.870,00**	**46.020,00**

www.balioglu.net

Genel Toplam	**62.820,00**	**22.710,00**	**40.110,00**	**102.660,00**

Açıklama:
31 Temmuz 2020 tarihli ve 31202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2813 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla, 01.08.2020 ile 31.12.2020 tarihleri arasında iş yeri kiralamalarında uygulanan KDV oranı %18'den %8'e düşürülmüştür.

Bu kapsamda mali sonuç doğuran işlemlere ilişkin sadece tahsilat kaydı yapılmıştır. Tahsil edilmeyen alacaklara ilişkin herhangi bir kayıt yapılmamıştır. Tahsil edilemeyen kira alacakları için muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Şirketlerde gerçekleşen ve gerçekleşmesi planlanan mali işlemlerin kanıtlayıcı belgelere dayanarak muhasebe kayıtlarının oluşturulmasında 26.12.1992 tarihli ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (1) seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Takip işlemi ile birlikte şüpheli hale gelen Şirket alacakları için; 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına borç, 120-Alıcılar Hesabına alacak kaydı yapılması gerekmektedir. Tahsilat gerçekleştirildikçe 128 no.lu hesap alacak çalıştırılmalı, dönem sonunda ise şüpheli hale gelmiş olan alacaklara karşılık ayrılarak; 654-Karşılık Giderleri Hesabına borç, 129-Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabına alacak kaydı yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ, kira alacakları için takip, tahsil ve muhasebe işlemlerini bütünleşmiş bir şekilde uygulamalıdır. Ödeme süresi geçen/tahsili geciken alacaklar için tahsil mekanizmaları (yazı ile isteme, protesto etme, icra takibi başlatma vb.) uygulamalarının çalıştırılması gerekmektedir. Tüm bu işlemler kanıtlayıcı belgeleri ile birlikte muhasebe kayıtlarında yer alarak Şirketin mali tablolarına yansıtılmalıdır. Aksi takdirde mali tabloların doğruluğunun ve güvenilirliğinin olumsuz yönde etkilenmesi söz konusu olacaktır.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) hastalığına karşı Devletin tüm kurum ve kuruluşları gerekli önlemleri almıştır. Bu kapsamda koronavirüs salgınının toplum sağlığı ve kamu düzeni açısından oluşturduğu riski yönetme, salgının ekonomik ve sosyal hayata etkilerini azaltma amacıyla, Sağlık Bakanlığı ve Koronavirüs Bilim Kurulunun önerileri ve Cumhurbaşkanlığı düzenlemeleriyle birçok düzenleyici tedbir kararı alınmıştır. Bu doğrultuda, 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Kovid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kamu taşınmazlarına ilişkin birtakım tedbirler alınarak bu taşınmazlardan faydalananların mağdur olmamasının gereği de gözetilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen**,** Şirket tarafından; bahsi geçen alacaklar için kiracılar ile görüşmelerin yapıldığı, kiracıların uzlaşma talebinde bulunduğu ve kiracılardan 10.000,00 TL tahsilatın yapıldığı, 79.504,00 TL tutarında da çek alındığı belirtilmiştir. Ancak yapılan tahsilatlara ilişkin herhangi bir muhasebe kaydı ve kanıtlayıcı belge sunulmamış ise de, Şirketin, bulgu doğrultusunda gerekli işlemlere başladığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, yapılan tahsilatların muhasebe kayıtları ve eki belgeleri ile desteklenmesi esastır. Şirket yetkilileri görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda yasal yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmedirler. Bununla birlikte, pandemi koşullarına bağlı olarak hem ilgili yasal düzenlemeler dikkate alınarak hem de Şirket alacaklarının takibinde ihmale yer verilmeden kamu menfaati için tahakkuk ve tahsil sürecinin takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Şirket Araçları İçin Peşin Ödenen Sigorta ve Kasko Poliçe Bedellerinin Gelecek Aylara ve Yıllara Ait Giderler Hesaplarında İzlenmemesi

Şirket tarafından, envanterinde bulunan araçlar için peşin ödenen sigorta ve kasko poliçe bedelleri muhasebenin temel ilkelerinden olan dönemsellik kavramına aykırı olarak doğrudan giderleştirilmiş, söz konusu giderler ait oldukları dönemlere yansıtılmamıştır.

www.balioglu.net

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "V-C Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde; 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabının, peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek döneme ait giderleri izlemek için kullanıllacağı belirtilmiştir.

Hesabın işleyişine ilişkin olarak yapılan açıklamalarda ise, gelecek aylarda ilgili gider ve maliyet hesaplarına borç kaydedilecek peşin olarak ödenen giderlerin, bu hesabın borcuna kaydedileceği, gelecek aylarda bu hesaba alacak verilmek suretiyle ilgili gider hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Yine aynı Tebliğ'de, söz konusu hesabın uzun vadelisi olan 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı ile ilgili yapılan açıklamalar bu minvalde olup aralarındaki fark ise yapılan harcamanın gelecek yıllara da sirayet etmesidir. Buna göre, peşin ödenen gider eğer gelecek yıllarda giderleştirilecekse 280- Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabının borcuna kaydedilecek, ilgili hesap dönemi geldiğinde ise bu hesapta izlenilen tutar 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına aktarılacaktır.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, faaliyet dönemi içinde peşin ödenen sigorta veya kasko poliçesi bedellerinin içinde bulunulan yılda giderleştirilecek olan kısmının 180 no.lu hesapta; içinde bulunulan faaliyet döneminden sonraki yıllarda giderleştirilecek kısmının ise 280 no.lu hesapta izlenmesi gerekmektedir. Aşağıdaki tabloda Şirket tarafından ödeme yapılan ve doğrudan giderleştirilen sigorta ve kasko poliçe tutarları gösterilmiştir.

Tablo 8: Sigorta ve Kasko Poliçe Bedellerini Gösterir İcmal

Tarih	Hesap Kodu	Açıklama	Tutar (TL)	İlgili Yılda Ödenecek Kısım (TL)	Gelecek Yıla Sarkan Kısım (TL)
03.03.2020	770	34 Fv… Plakalı Araç Trafik Sigorta Gideri	4.837,04	3.627,78	1.209,26
03.03.2020	770	34 Fv… Plakalı Araç Kasko Gideri	1.907,93	1.430,95	476,98
21.02.2020	770	34 Fv… Plakalı Araç Trafik Sigorta Gideri	1.623,00	1.217,25	405,75
24.02.2020	770	34 Fv… Plakalı Araç Kasko Gideri	778,54	583,91	194,64
Toplam			**9.146,51**	**8.879,88**	**4.307,63**

www.balioglu.net

Tabloda ayrıntıları gösterilen sigorta ve kasko poliçe bedellerinin gelecek faliyet dönemine sarkan kısımlarının 280- Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında izlenilmesi ve yıl sonunda bu tutarın 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına aktarılarak yeni faaliyet döneminde giderleştirilmesi gerekmektedir.

Şirketin hesap ve işlemlerinin neticesinde; peşin ödenen araç kasko ve sigorta poliçe yıllık bedellerinin söz konusu hesaplarda izlenilmediği bunun yerine doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespitlerine binaen, Şirket tarafından; 2021 yılından itibaren sigorta ve kasko poliçe bedellerinin muhasebeleştirilmesinde ilgili Tebliğ'e uyulacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 2020 yılına ilişkin söz konusu hatalı kayıt nedeniyle, Şirketin 2020 yılı mali tablolarında; 770-Genel Yönetim Giderleri Hesabı 4.307,63 TL fazla, 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ise aynı tutarda eksik olarak yer almıştır. Ayrıca bu durum Şirketin kurumlar vergisi matrahının söz konusu tutar kadar eksik hesaplanmasına sebebiyet vermiştir.

BULGU 3: Niteliği Gereği Uzun Vadeli Depozitoların Kısa Vadeli Olarak Takip Edilmesi

Şirket tarafından doğalgaz, su ve elektrik aboneliği için ödenen ve niteliği gereği uzun vadeli olan depozite bedelleri 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edilmektedir.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ndeki 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı açıklamasına göre, bu hesap; işletmede, üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi ve bir akdin karşılığı olarak, geri alınmak üzere verilen, bir yıldan uzun süreli depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlendiği hesaptır.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere, bir yıldan uzun vadeli olarak verilen depozito ve teminatlar 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edilmektedir.

Şirketin mali tablolarının incelenmesi neticesinde; İ… , E… ve İ…ye verilen uzun vadeli depozito bedellerinin 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Hatalı muhasebeleştirilen uzun vadeli depozito bedellerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablodadır:

Tablo 9: Güvence Bedellerini Gösterir İcmal

Hesap Kodu	Güvence Bedeli Açıklama	Güvence Bedeli Tutar (TL)
126.01.007	İ… Güvence Bedeli	725,00
126.01.005	E…	1.027,17
126.01.011	İ… AŞ	3.314,78
126.01.006	İ…	3.594,50

Söz konusu firmalara doğalgaz, elektrik ve su aboneliği için verilen depozitolar, niteliği gereği bir yıldan uzun vadelidir. Bu nedenle söz konusu depozito bedellerinin 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespitlerine binaen, Şirket tarafından; 2021 yılından itibaren verilecek olan depozito ve teminatlar için kayıtların ilgili Tebliğ'e göre yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 2020 yılına ilişkin söz konusu hatalı kayıtlar nedeniyle, Şirketin 2020 yılı mali tablolarında 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı 8.661,45 TL fazla, 226-Verilen Depozito ve Teminat Hesabında ise aynı tutarda eksik olarak yer almıştır.

BULGU 4: Son Yıllarda Edinilen Demirbaşlar ve Haklar Hesabında Kayıtlı Varlıklara Amortisman Ayrılmaması

Yıllar itibariyle Şirketin 255-Demirbaşlar ve 260-Haklar Hesabında artış olmasına rağmen toplam amortisman tutarı sabit kalmakta, edinilen bu varlıklara amortisman ayrılmamaktadır.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Varlıklara İlişkin İlkeler" bölümünde; bilançoda duran varlıklar grubunda yer alan maddi duran varlıklar ile maddi olmayan duran varlıkların maliyetini çeşitli dönem maliyetlerine yüklemek amacıyla her dönem ayrılan amortismanların birikmiş tutarlarının ayrıca bilançoda gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Aynı Tebliğ'de 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının maddi duran varlık bedellerinin, 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabının ise maddi olmayan duran varlık bedellerinin kullanılabilecekleri süre içerisinde hesaben yok edilebilmesini sağlamak amacıyla kullanıldıkları ifade edilmiştir.

Ayrılan amortismanlar ilgili gider hesapları karşılığında bu hesaplara alacak; satılan, devredilen, kullanma yeteneğini kaybedenler ve kullanım hakkı sona erenler ise bu hesaplara borç, ilgili varlık hesabına da alacak kaydedilir.

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Şirketin yeni demirbaş alımı ile haklar hesabında izlenilecek iktisadi kıymet alımları olmasına rağmen toplam amortisman tutarının yıllar itibariyle değişmediği anlaşılmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirketin demirbaşlarında ve haklar hesabında yıllar itibariyle artış olmasına rağmen toplam amortisman tutarının sabit kaldığı görülmektedir. Bu durum söz konusu varlıklara ilişkin herhangi bir amortisman hesabı yapılmadığını göstermektedir.

Tablo 10: Yıllar İtibariyle Demirbaşlar Hesabı ve Haklar Hesabında Meydana Gelen Değişimler ile Toplam Amortisman Tutarını Gösterir İcmal

Duran Varlık Cinsi	2018 Yılı Bilançosu	2019 Yılı Bilançosu (TL)	2020 Yılı Bilançosu (TL)	2019 Yılında Alınan Duran Varlık (TL)	2020 Yılında Alınan Duran Varlık (TL)	Amortisman Tutarı (TL)
Demirbaşlar	3.173.998,93	3.501.522,48	3.560.072,93	327.523,55	58.550,45	407.736,39
Haklar	153.338,58	174.718,23	224.076,23	21.379,65	49.358,80	30.473,68

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; 01.04.2021 tarihi itibariyle tüm demirbaşların ve hakların Üsküdar Belediyesi iktisadi işletmesine devredildiği belirtilmiş olup söz konusu tarihten sonra edinilen demişbaşlara amortisman ayrılacağı ifade edilmiştir.

Ancak bulguda demirbaşlar ile birlikte Haklar Hesabında yer alan varlıklara amortisman ayrılması gerektiği belirtilmiştir. Varlıkların maliyet bedelinin dağıtılacağı faydalı ömürleri yani amortisman oranları (333) sıra no.lu VUK Genel Tebliği ile belirlenmiştir. Duran varlıkların maliyet bedelinin varlığın faydalı ömrüne dağıtılarak giderleştirilmesi amortisman gideri olarak nitelenmektedir. Maliyetin faydalı ömre dağıtılması dönemsellik ilkesinin bir gereğidir. Dağıtma yoluyla, varlığın ortaya çıkardığı gelir ile varlığın kullanımından doğan gider karşılaştırılmakta ve her dönemin kar veya zararı doğru bir şekilde tespit edilmektedir.

Sonuç olarak, Şirketin 2020 yılı mali tablolarında birikmiş amortismanlar hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır. Maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ilgili mevzuatta belirlenen oranlar üzerinde amortisman ayrılmalı böylece dönem karı veya zararı gerçekçi bir şekilde tespit edilmelidir.

BULGU 5: Diğer Stoklar Hesabının Hatalı Kullanılması

Şirket tarafından faaliyet alanlarında kullanılmak üzere satın alınan bazı gıda ve tüketim malzemeleri; 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı yerine, 157-Diğer Stoklar Hesabında izlenmektedir.

(1) seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde, 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabı için yapılan açıklamaya göre; üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulan hammadde,

www.balioglu.net

yardımcı madde, işletme malzemesi, ambalaj malzemesi ve diğer malzemeler bu hesapta izlenmektedir.

Aynı Tebliğ'in 157-Diğer Stoklar Hesabı için yapılan açıklamasında ise; hesap grubu içindeki stok hesaplarının hiç birinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurda vb. gibi kalemlerin bu hesapta yer alacağı ifade edilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi gereği 157-Diğer Stoklar Hesabı, diğer stok hesaplarının hiç birinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurda gibi kalemlerin izlenmesinde kullanılmaktadır. Üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulan hammadde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerin ise 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Şirketin merkez depo dönem sonu (31.12.2020) sayım tutanağı ile mizanının incelenmesinde; Şirket tarafından faaliyet alanlarında kullanılmak üzere satın alınan bazı gıda ve tüketim malzemelerinin 157-Diğer Stoklar Hesabı'nda izlendiği görülmüştür. Bu malzemelere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

www.balioglu.net

Tablo 11: İlk Madde ve Malzeme Hesabı Yerine, Diğer Stoklar Hesabında İzlenen Malzemeler Tablosu

31.12.2020 Tarihli Mizan Verileri;				
Hesap Kodu	**Hesap Adı**	**Borç (TL)**	**Alacak (TL)**	**Borç Bakiye (TL)**
157	**DİĞER STOKLAR**	**844.397,81**	**696.905,56**	**147.492,25**
157.01	DETERJANLAR	93.313,36	93.313,36	
157.01.001	Sıvı Deterjanlar	93.313,36	93.313,36	
157.02	SARF MALZEMELERİ	510.889,00	510.889,00	
157.02.001	Havlu Ve Peçeteler	65.896,57	65.896,57	
157.02.002	Servis Malzemeleri	355.798,67	355.798,67	
157.02.003	Genel Kullanım Malzemeleri	89.193,76	89.193,76	
157.03	KIRTASİYE MALZEMELERİ	15.075,80	15.075,80	
157.03.001	Kırtasiye ve Büro Malzemeleri	15.075,80	15.075,80	
157.100	DİĞER STOKLAR	225.119,65	77.627,40	
Merkez Depo 31.12.2020 Tarih İtibariyle Sayım Tutanağı;				
Stok Kodu	**Stok İsmi**	**Birimi**	**Miktarı**	**Sayım Miktarı**
157.02.53	Stick Şeker	Adet	276.500,00	276.500,00

157.02.55	Kare Beyaz Şeker	Adet	106.000,00	106.000,00
157.02.56	Kare Esmer Şeker	Adet	27.500,00	27.500,00

Söz konusu denetim tespitine binaen**,** Şirket tarafından; 2021 yılından itibaren ilgili Tebliğ'e istinaden, faaliyet alanlarında kullanılmak üzere satın alınan gıda ve tüketim malzemelerinin 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulan hammadde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerden oluşan stok kalemlerinin; 157-Diğer Stoklar Hesabı yerine 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Bazı Bankacılık İşlemleri İçin Ücret Ödenmesi

Şirket, bazı bankacılık işlemleri için ücret ödeyerek gider azaltıcı tedbirler almamıştır.

Şirket (ticari müşteri) ile ilgili banka/bankalar arasından yapılacak protokol ile alınacak ve alınmayacak işlem ücretlerine ilişkin düzenleme yapılabilmesi ikili anlaşmalar ile mümkündür.

www.balioglu.net

Bankalar, bankacılık piyasasında rekabet edebilmek, teknolojik yeniliklere açık olabilmek ve bunları uygulayabilmek için öncelikli olarak müşteri odaklı çalışma sistemi ile hareket etmektedirler. Hem bu kapsamda hem de Bankacılık Kanunu kapsamında müşteri hakları ve memnuniyeti bankacılık faaliyetinin temel kuralı olmaktadır. Dolayısıyla bankalar sürekliliği olan müşterilerine bir takım teknolojik ve ekonomik imkânlar/öncelikler sunarak müşteri memnuniyetini gözetmektedirler. Bu imkânlar, bankalar ile müşterileri aralarında belli şartları ve taahhütleri karşılıklı olarak sağlamaları halinde verilmektedir. Bunlar; EFT, POS hizmet bedeli, teminat mektubu komisyonu vb. konusunda ücret alınmaması gibi olanaklardır.

Şirketin hesaplarının ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; çeşitli bankalara işlem masrafı adı altında ödemelerde bulunulduğu tespit edilmiştir. İşlem masrafı ödemelerinin Şirkete ne düzeyde bir külfet getirdiğinin tam olarak anlaşılması için son üç yıl itibariyle bankalara ödenen ücretler aşağıdaki tabloda icmal olarak gösterilmiştir:

Tablo 12: Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ'nin Yıllar İtibariyle Bankalara Ödenen İşlem Masrafları İzleme Tablosu

Ödenen İşlem Masrafı Açıklaması/Türü	2018 Yılı Toplam Ödeme (TL)	2019 Yılı Toplam Ödeme (TL)	2020 Yılı Toplam Ödeme (TL)
EFT	8.476,05	13.186,12	16.763,62
POS (Üye İşyeri Gideri-Mobil ve Fiziki Pos Hizmet Bedeli)	74.122,82	10.747,81	14.405,00
Mevduat Taahhüt Komisyonu		2.335,50	10.680,67
Teminat Mektubu	2.326,89	1.061,78	315,00
Pos Verimsizlik Ücreti	20.244,34	22.553,03	
Kredi Banka Masrafı	28.694,09		
Yazar Kasa İşletim Masrafı	105,00		
Diğer Masraflar	1.121,74		
Toplam Tutar	**135.090,93**	**49.884,24**	**42.164,29**

www.balioglu.net

Kar elde etmek amacıyla kurulmuş bir şirketin, ticaret faaliyeti gereği olarak şirket lehine fayda sağlanmadan, yani kar elde edilmeden herhangi bir giderin yapılması mümkün değildir/uygun değildir. Bu durum belediyelerin kurdukları/ortak oldukları ve 6102 sayılı Ticaret Kanunu'na göre kurulan ve buna göre hareket etmek zorunda olan şirketler için de geçerlidir.

6102 sayılı Kanun'un 369'uncu maddesine göre, yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişiler, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altındadırlar. Şirketin menfaatini gözetmek, yönetim kurulunun şirketle ilgili işlem yapan kişileri gözetleme ve denetleme görevini de kapsamaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; gerekli çalaşmaların başlatıldığı, ilgili banka ile görüşmelerin yapıldığı, 01.04.2021 tarihinden itibaren Şirket bünyesinde faaliyet gösteren tesislerin Üsküdar Belediyesine devredildiği bu nedenle kullanılan POS hizmetlerinin iptal edildiği ve geriye dönük iptal işlemleri için görüşmelerin yapıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması açısından Şirket yönetimi tarafından alınacak kararlarda öncelikle Şirket menfaatlerinin göz önünde

bulundurulması, diğer kurum ve kuruluşlarla olan ilişkilerin Şirketin karlılığını olumsuz etkilememesi hususuna özen gösterilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda bankalar ile yapılacak ikili anlaşmalarda Şirket menfaatinin gözetilmesi uygun olacaktır.

BULGU 7: Bazı İş Avanslarının Takibinin Yapılmaması

Verilen iş avanslarından bazıları uzun süre mahsup edilmeyerek personelin üzerinde bekletilmiş ve aynı personele daha önce verilen iş avansı mahsup edilmeden yeniden avans verilmiştir.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "V-C Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde; 195-İş Avansları Hesabı; işletme adına mal ve hizmet satın alacak, işletme adına bir kısım gider ve ödemeleri yapacak personel ve personel dışındaki kişilere verilen iş avanslarının izlendiği hesap şeklinde tanımlanmıştır.

Avans verildiğinde bu hesaba borç; avans alanın ibraz ettiği harcama veya ödeme belgelerine dayanılarak ilgili hesapların borcu karşılığında, bu hesaba alacak kaydedilmektedir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede; bazı personele verilen iş avansının yaklaşık 6 ay süre ile mahsup edilmediği ve daha önce verilen avanslarında mahsup edilmeden yeniden avans verildiği tespit edilmiştir.

Örneğin 04.12.2019 tarihinde 21330 numaralı yevmiye ile verilen 2.500,00 TL'lik iş avansından 31.03.2020 tarihinde 122,00 TL'lik mahsup yapılmış ve geriye kalan 2.378,00 TL'lik tutar 01.06.2020 tarihinde başka bir personele devredilmiştir. Yine 01.06.2020 tarihinde bir personele 4504 numaralı yevmiye ile 2.378,00 TL'lik iş avansı verilmiş, daha sonra aynı personele 10.06.2020 tarihinde 1.000,00 TL'lik tekrar avans verilmiş, 30.06.2020 tarihinde bu tutarın 1.187,55 TL'si mahsup edilmiş, 24.07.2020 tarihinde yine 1.200,00 TL'lik avans verilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespitlerine binaen, Şirket tarafından verilen iş avanslarının mahsubunun yapıldığı ve hesapların kapatıldığı ifade edilmiş ise de bu kapsamda herhangi bir kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Uzun süre mahsubu yapılmayan iş avansları nedeniyle, işletmelerde bazı vergisel riskler ortaya çıkabilmektedir. Normal sürelerinde mahsubu yapılmayan iş avansları, borç verme

faaliyeti-finansman hizmeti niteliği taşıdığından, Şirket; vergisel bazı yükümlülüklerini yerine getirmeme gibi risklere maruz kalabilecektir.

Sonuç olarak, verilen iş avanslarının sağlıklı bir şekilde takibinin yapılması, mahsup sürelerinin uzatılmaması, daha önce verilen avansların mahsubunun yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: İşletilen Bazı Yerlerin, İşyeri Açma ve Çalıştırma Ruhsatının Olmaması

Şirket tarafından işletilen bazı yerlerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmamıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesine göre; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması gerekmektedir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan iş yerleri, yetkili idareler tarafından bazı yaptırımlara tabi tutulmaktadırlar.

İş yeri açılırken Yönetmelik gereği ilgili kurumlardan/belediyeden, izin/ruhsat alınması gerekmektedir. Belediye tarafından istenen gerekli evrakların tamamlanması durumunda iş yeri, ilgili görevliler tarafından belirli kriterlere göre incelenerek gerekli şartları taşıyanlara ruhsat verilmektedir. Ancak ruhsat alınmadan faaliyet gösteren iş yerleri, belediye tarafından tespit edilerek tutanak tutulmaktadır. Bunun neticesinde iş yerlerine idari para cezası ve iş yerinin kapatılması gibi yaptırımlar uygulanmaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükmünden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere, öncelikle yapılan ticari faaliyetin usulüne (işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esaslara ve usullere) uygun olması yasal bir zorunluluktur. İş yeri açmak isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler, iş yerlerini bu Yönetmelik'e uygun hale getirdikten sonra yetkili idareye başvurarak faaliyet sürecini başlatmaları gerekmektedir. Usulüne uygun olmadan iş yerinin açılması/faaliyette bulunması İşletmeye/Şirkete ciddi derecede mali külfet getirebilmektedir.

Şirketin faaliyet alanlarının incelenmesinde; 6 (altı) tesis ve yerin, işyeri açma ve çalıştırma ruhsatının olmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; işletilen ve ruhsatı olmayan ilgili yerlerin Üsküdar Belediyesine devredildiği, Şirket bünyesinde bulunan geri dönüşüm tesisine ait işyeri açma ve çalıştırma ruhsatının da 13.04.2021 tarihinde alındığı belirtilmiş ise de, hem devir işlemine ilişkin hem de ruhsat alımına yönelik herhangi bir belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak, Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ, kar amacı olan kamu sermayeli bir şirkettir. Şirketin faaliyet alanlarında (tesislerinde) ruhsatsız çalışılması hem Şirket menfaatine hem de kamu menfaatine uygun değildir.

BULGU 9: Mal ve Hizmet Alımlarının Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

Şirket tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken ve aynı ihale konusu iş içerisinde yer alabilecek bazı mal ve hizmet alımları; mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde parçalara bölünmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde: İdarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu belirtilmiş olup söz konusu maddenin devamında ise, aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Aynı Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 97.008,00 TL'yi, diğer idarelerin 32.316,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5.1.2.'nci maddesinde ise;

"...4734 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir." denilmek suretiyle aynı husus tekrar edilerek, aynı nitelikteki mal ve hizmet

alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünerek yapılmasının, 4734 Sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmektedir.

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; niteliği itibariyle bütünlük arz eden "Restaurant İçin Sipariş Otomasyon Sistemi Donanim ve Malzeme Mal Alımı" ile "Restaurant İçin Sipariş Otomasyon Yazilim ve Kurulum Hizmet Alımı" işleri aşağıdaki tablodan görüleceği üzere parasal sınırın altında kalmak amacıyla parçalara bölünerek 03.11.2020 tarihinde aynı yükleniciden karşılanmıştır.

Tablo 13: Kısımalara Bölünen Mal ve Hizmet Alımı

Onay Tarihi	İhale Adı	İhale Türü	Firma	Tutar (TL)
3.11.2020	Restaurant İçin Sipariş Otomasyon Sistemi Donanım ve Malzeme Mal Alımı	22/d	A…	69.447,00
3.11.2020	Restaurant İçin Sipariş Otomasyon Yazılım ve Kurulum Hizmet Alımı	22/d	A…	62.561,00
		Toplam		**132.008,00**

İhale ile temin edilmesi gereken ihtiyaçların parasal sınırın altında kalacak şekilde parçalara bölmek suretiyle karşılanması Kanun'un temel ilkelerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; bulguya konu hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ihalelerde saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, ihtiyaçların uygun şartlarda ve zamanında karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması esastır.

BULGU 10: Serbest Tüketici Olan Şirketin, Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması

Şirket, serbest tüketici olma hakkına sahip olmasına rağmen elektrik ihtiyacını, elektrik dağıtım şirketinden ihale yapmaksızın karşılamıştır.

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı" başlıklı 5'inci maddesinin altıncı fıkrasının (b) bendine göre; her yılın Ocak ayının sonuna kadar serbest tüketici tanımına ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak Enerji Piyasası

www.balioglu.net

Düzenleme Kurulunun görevleri arasındadır.

Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4'üncü maddesinde; serbest tüketicinin, Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olduğu için tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişiyi ifade edeceği;

"Serbest Tüketici Kapsamı ve elektrik tedariki" başlıklı 6'ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde; bir önceki takvim yılında serbest tüketici limitini aşan miktarda elektrik tüketilen kullanım yerinin kullanım hakkına sahip ya da kullanım hakkını edinen tüketicilerin serbest tüketici kabul edileceği;

"İkili anlaşma kapsamında yer alan tüketicilerin hak ve yükümlülükleri" başlıklı 39'uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasında; serbest tüketicilerin, tüketim miktarı serbest tüketici limitini geçen her bir ölçüm noktası için ayrı bir tedarikçi ile ikili anlaşma yapılabileceği;

Belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı (EPDK) ile 2020 yılı için yıllık serbest tüketici tüketim limiti, 1.400 kWh ve üzeri olarak belirlenmiştir. Bu rakam her sene başında EPDK tarafından yeniden değerlendirilmekte ve uygun görüldüğü ölçüde düşürülmektedir.

Diğer yandan, 17.06.2011 tarihli ve 2011/DK. D 105 sayılı Kamu İhale Kurumu Düzenleyici Kurul Kararında serbest tüketici olan idarelerin elektrik ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanun çerçevesinde mal alımı ihalesi olarak temin etmeleri gerektiği belirtilmektedir. Elektrik alımlarında belirli bir limitin üzerinde tüketim gerçekleştiğinde serbest tüketici olma ve tedarikçisini seçme hakkı bulunmaktadır. Tedarikçisini seçme hakkı; hizmetin kalitesi, çeşitliliği, maliyeti vb. yönlerden isteklileri değerlendirme ve en uygun olanı tercih etme imkânı vermektedir.

Yasal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde, serbest tüketici olmaları halinde, kamu idarelerinin/şirketlerinin elektrik ihtiyaçlarını ihale yoluyla temin etmelerinin esas olduğu anlaşılmaktadır.

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Şirketin 2019 yılı toplam

elektrik sarfiyatının 118.596,506 kwh, 2020 yılı toplam elektrik sarfiyatının ise 97.826,763 kwh olduğu görülmüştür. Bu durum itibariyle Şirket, serbest tüketici niteliğini taşımaktadır. Ancak Şirketin elektrik ihtiyacını 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri kapsamında değil, tedarikçiden doğrudan alım şeklinde karşıladığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; Şirket kaynaklarının verimli, etkili ve tutumlu kullanılmasını sağlamak amacıyla Şirketin, elektrik tüketimini ihale yoluyla temin etmesi konusunda ilgili birimin uyarıldığı, bulgu konusunda da azami dikkatin gösterileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, kamu şirketleri serbest tüketici olması halinde elektrik ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri kapsamında temin edebileceklerdir. Şirket kaynaklarının verimli, etkili ve tutumlu kullanılmasını sağlamak amacıyla Şirketin, elektrik tüketimini ihale yoluyla temin etmesi uygun olacaktır.

BULGU 11: Sosyal Güvenlik Kurumuna Fiilen Ödenmeyen SGK Primlerinin Kurum Kazancının Tespitinde Gider Olarak Dikkate Alınması

www.balioglu.net

Şirkette çalışanların sigorta primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna fiilen ödenmeyen kısımları "kanunen kabul edilmeyen gider" olarak dikkate alınmamış olup söz konusu ödenmeyen prim tutarları dönem kurum kazancının tespitinde ilgili mevzuata aykırı olarak gider unsuru olarak değerlendirilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Safi kurum kazancı" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında kurumlar vergisinin; mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplandığı belirtilmiş olup mezkûr maddenin 2'nci fıkrasında ise, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanunu'nun ticarî kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "İndirilecek giderler" başlıklı 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasının 2'nci bendinde ise aynen " *Hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müştemilatında iaşe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı (Bu primlerin ve aidatın istirdat edilmemek üzere Türkiye'de kain sigorta şirketlerine veya emekli ve yardım sandıklarına ödenmiş olması ve emekli ve yardım sandıklarının tüzel kişiliği haiz bulunmaları şartiyle)*," ifadesi yer almaktadır.

Yine 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Primlerin ödenmesi" başlıklı 88'inci maddesinin 11'inci fıkrasında ise; *"Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları, gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılamaz."* denilmektedir.

Ayrıca 174 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin "C-SSK Primlerinin Gelir Ve Kurumlar Vergisi Yönünden Gider Yazılması" başlıklı bölümünde de SSK priminin gider olarak dikkate alınabilmesi için, bu primlerin Sosyal Sigortalar Kurumuna fiilen ödenmiş olması gerektiği belirtilerek sigorta primlerinin dönemine ve ait olduğu yıla bakılmaksızın fiilen ödendiği tarihte gider yazılacağı ifade edilmiştir.

Bahse konu Tebliğ'de aralık ayının primlerine ilişkin olarak tek bir istisna getirilmiştir. Şöyle ki: Bir aya ait sigorta primleri ertesi ayın sonuna kadar ödenebileceğinden aralık ayına ait olan sigorta primlerinin ertesi yılın ocak ayı içinde ödenmesi durumunda bu primler aralık ayının gideri olarak dikkate alınabilecektir.

İlgili mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; Şirket çalışanlarının SGK primlerinin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilmesi için Sosyal Güvenlik Kuruma fiilen bu primlerin ödenmesi gerekmektedir. Sadece aralık ayına ait primler ise gelecek yılın ocak ayında ödenmesi şartıyla aralık ayının gideri olarak dikkate alınabilecektir.

www.balioglu.net

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Şirket tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna fiilen ödenmeyen primlerin de dönem kurum kazancın tespitinde gider olarak dikkate aldığı tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 2018-2020 döneminde Kuruma yapılan fiili ödeme miktarları ile kurum kazancının tespitinde dikkate alınan ve dikkate alınması gereken prim tutarları yıllar itibari ile gösterilmiştir:

Tablo 14: İndirim Konusu Yapılmaması Gereken SGK Prim Tutarını Gösterir İcmal

Hesap Dönemi	Toplam SGK Prim Tutarı (TL)	Gider Konusu Yapılan Toplam Prim Tutarı (TL)	SGK'ya Fiilen Ödenen Toplam Prim Tutarı (TL)	Gider Konusu Yapılmaması Gereken Tutar (TL)	Beyan Edilen Kar/Zarar* (TL)	Beyan Edilmesi Gereken Kar (TL)	Hesaplanan Kurumlar Vergisi (TL)*	Olması Gereken Kurumlar Vergisi (TL)
2018	32.644.657,83	32.644.657,83	0,00	32.644.657,83	(+)818.749,41	33.463.407,24	180.124,87	7.361.949,59

2019	50.674.453,07	46.606.405,51	29.071.033,41	17.535.372,10	(-)2.944.135,91	14.591.236,19	0,00	3.210.071,96
2010	2.424.622,35	1.517.639,98	1.057.272,22	460.367,76	(+)1.382.234,65	1.842.602,41	0,00**	405.372,53
						TOPLAM	**180.124,87**	**10.977.394,08**

**2020 hesap dönemine ilişkin rakamlar geçiçi kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden tespit edilmiştir.*
***2019 hesap döneminde zarar beyan edilmesi nedeniyle 2020 hesap döneminde bu zarar mahsup edilmiş ve kurumlar vergisi 0,00 TL olarak hesaplanmıştır.*

Tabloda görüleceği üzere; ödenmemiş SGK primleri kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alındığında, Şirketin 2018 hesap döneminde 33.463.407,24 TL, 2019 hesap döneminde 14.591.236,19 TL, 2020 hesap döneminde ise 1.842.602,41 TL kurumlar vergisi matrahı oluşmuştur.

Ayrıca Şirket, 2019 hesap döneminde ödenmemiş SGK primlerini kurum kazancından indirerek 2.944.135,91 TL zarar beyan etmiş ve söz konusu zararının 1.382.234,65 TL'lik kısmını (2020 hesap döneminde elde ettiği kâr tutarı) 2020 hesap döneminde geçmiş yıl zararı olarak dikkate alarak mahsup etmiştir. Yukarıda da belirtildiği üzere Şirketin 2019 hesap döneminde zarar yerine 14.591.236,19 TL'lik kar elde ettiği anlaşıldığından 2020 hesap döneminde yapılan bu mahsup işleminin hatalı olduğu değerlendirilmektedir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; yasal düzenlemenin (09.06.2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7326 sayılı Kanun) yayınlanmasının beklendiği, yasal düzenlemenin Resmi Gazete'de ilanını takiben düzeltici işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından SGK'ye fiilen ödeme yapılmadan kurum kazancının tespitinde indirilebilecek gider olarak dikkate alınan bu primlerin; ilgili mevzuatı gereği 2018, 2019 ve 2020 hesap dönemi kurumlar vergisi matrahına ilave edilmesi gerekmektedir..

BULGU 12: Şirket Kasasında İhtiyaç Duyulan Tutardan Fazla Nakit Bulundurulması

100-Kasa Hesabı yıl boyunca, Şirketin günlük ihtiyaçları için gerekli olan nakit tutarından çok daha fazla borç bakiyesi vermektedir.

www.balioglu.net

(1) seri no.lu Muhasebe Uygulamaları Genel Tebliği'nde veya diğer mali mevzuatta 100-Kasa Hesabında en fazla ne kadar tutarın bulunması gerektiği açıklanmamış ise de, dönen varlıklar içerisinde bulunan bu hesapta faaliyet dönemi içinde tüketilmesi öngörülen tutarların var olması gerektiği Tebliğ hükmünden anlaşılmaktadır. Ayrıca Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin 2'nci maddesine göre; Belediye İktisadi Teşebbüsleri söz konu Yönetmelik kapsamındaki kuruluşlardan biridir.

Anılan Yönetmelik'in "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'nci maddesine göre, genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idareleri, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda değerlendirmekle yükümlüdür.

Şirketin 100-Kasa Hesabına yönelik olarak yevmiye defteri üzerinde yapılan incelemelerde, 2020 mali yılında kasada yıl boyunca ortalama günlük 69.000,00 TL civarında nakit bulundurulduğu, ancak kasadan yapılan günlük harcama tutarlarının ise ortalama 300,00 TL olduğu anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

Yine Şirket kasasından günlük ihtiyaçlar için çıkan en yüksek meblağın 31.12.2020 tarihinde 15.121,24 TL'lik tutar olduğu görülmüş olup söz konusu tutarın haricinde harcamaların genellikle 1.500,00 TL ile 100 TL'lik tutarlar arasında yoğunlaştığı görülmüştür. Aşağıdaki tabloda belli tutar aralığında yer alan bakiyelerin hangi süre ile kasada beklediğine dair bilgi yer almaktadır:

Tablo 15: 100-Kasa Hesabının Belli Tutarlı Borç Bakiyelerinin Gün Sayısını Gösterir İcmal

Kasa Hesabı Bakiye Aralığı (TL)	Gün Sayısı
39.813-49.981	49
50.021-59.990	101
60.047-69.714	59
70.127-79.869	24
81.117-88.609	27
90.509-99.483	13
100.662-110.648	19
110.984-121.003	31
121.892-130.385	7
133.920-200.189	11

Yine aşağıdaki tabloda 2020 yılı Ocak, Haziran ve Kasım aylarına ait kasa bakiyeleri örnek olarak gösterilmiştir:

Tablo 16: 100-Kasa Hesabının Ocak, Haziran ve Kasım Ayı Bakiyelerini Gösterir İcmal

Ocak	Bakiye (TL)	Haziran	Bakiye (TL)	Kasım	Bakiye (TL)
01.01.2020	69.390,91	01.06.2020	54.099,03	01.11.2020	103.312,00
02.01.2020	81.678,57	02.06.2020	58.029,72	02.11.2020	57.014,61
03.01.2020	97.004,05	03.06.2020	62.850,42	03.11.2020	56.114,32
04.01.2020	118.451,61	04.06.2020	67.821,71	04.11.2020	55.026,77
05.01.2020	136.923,25	05.06.2020	76.439,04	05.11.2020	55.196,88
06.01.2020	108.512,65	06.06.2020	83.531,96	06.11.2020	55.469,28
07.01.2020	117.783,15	07.06.2020	93.236,67	07.11.2020	68.207,19
08.01.2020	65.373,92	08.06.2020	95.057,80	08.11.2020	93.364,33
09.01.2020	59.453,21	9.06.2020	100.662,49	09.11.2020	59.007,99
10.01.2020	62.018,97	10.06.2020	51.613,39	10.11.2020	57.533,69
11.01.2020	83.655,07	11.06.2020	59.878,84	11.11.2020	48.947,71
12.01.2020	103.781,24	12.06.2020	67.280,54	12.11.2020	58.839,11
13.01.2020	118.134,21	13.06.2020	81.117,29	13.11.2020	59.070,15
14.01.2020	64.139,22	14.06.2020	96.301,85	14.11.2020	70.327,20
15.01.2020	63.389,77	15.06.2020	102.363,74	15.11.2020	88.145,95
16.01.2020	61.195,32	16.06.2020	51.692,86	16.11.2020	59.552,22
17.01.2020	61.718,92	17.06.2020	60.889,57	17.11.2020	61.656,99
18.01.2020	84.405,91	18.06.2020	67.053,16	18.11.2020	55.516,10
19.01.2020	105.015,81	19.06.2020	71.834,55	19.11.2020	57.221,75
20.01.2020	61.507,37	20.06.2020	79.869,43	20.11.2020	56.230,26
21.01.2020	200.189,76	21.06.2020	100.871,04	21.11.2020	57.415,06
22.01.2020	186.327,31	22.06.2020	51.255,93	22.11.2020	60.047,76
23.01.2020	59.637,48	23.06.2020	48.480,13	23.11.2020	50.713,95
24.01.2020	62.142,08	24.06.2020	55.554,48	24.11.2020	50.257,76
25.01.2020	83.023,72	25.06.2020	66.224,38	25.11.2020	50.566,81
26.01.2020	107.588,52	26.06.2020	76.245,68	26.11.2020	51.524,01
27.01.2020	127.663,59	27.06.2020	87.439,88	27.11.2020	51.931,11
28.01.2020	82.686,32	28.06.2020	94.071,48	28.11.2020	54.500,11

www.balioglu.net

Şirketin kasasında günlük ihtiyaç tutarının üzerinde nakdin atıl olarak bekletilmesi, hem ticari teamüllere uymamaktadır hem de vergi sorumluluğu yönünden bazı riskleri beraberinde getirmektedir. Söz konusu vergisel risklerin yanında ticari hayatın bir gerçeği de, hiçbir işletmenin elinde atıl fon tutmaması gerektiğidir.

Ayrıca bankacılık sisteminin geliştiği, para akışının daha hızlı ve modern yöntemlerle sağlandığı günümüz koşullarında, kasa hesabında ihtiyaç duyulandan fazla para tutmak, işletmelerin fırsat maliyetini artırmasının yanı sıra, mükelleflerin ileride cezalı birtakım vergi tarhiyatlarıyla karşı karşıya kalmalarına da neden olabilmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen; Şirket tarafından yapılacak işlemlerde konuya dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket olağan ticari hayatın gereklerine uygun olarak günlük ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir meblağı belirleyerek bunun üzerinde olan nakit fazlasını mutlaka çeşitli finansal araçlar vasıtasıyla değerlendirmelidir. Bu durum hem Şirketin kaynaklarının verimli

ve etkin kullanılmasını sağlayacak hem de vergisel açıdan oluşabilecek riskleri bertaraf edecektir.

BULGU 13: Şirket Tesislerinde Oluşabilecek Risklere Karşı Sigorta Sorumluluğunun Yerine Getirilmemesi

Şirket faaliyetlerinin yürütüldüğü tesislerde hayatın olağan akışı içinde oluşabilecek risklere karşı herhangi bir sigorta yaptırılmamıştır.

Üsküdar Belediye Başkanlığı ile Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ arasında imzalanan taşınmaz kira sözleşmelerinde, sigorta etme sorumluluğuna ilişkin düzenlenen ortak nitelikli maddeye göre; kiracı, kiraladığı yerin yangın, deprem, sabotaj ve her türlü riske karşı sigorta ettirmekle ve bunlara dair belgeleri belediyeye ibraz etmekle yükümlüdür. Kiracı ihmal ve kusurlarından doğan zararları da Belediyeye ödemekle sorumludur.

www.balioglu.net

Günümüzde sigorta birçok alanda bir ihtiyaç ve gereklilik haline gelmiştir. Hayatın her alanında karşılaşılabilecek olası risklere karşı önlem almak ve ekonomik sorumlulukları azaltmak için sigorta yaptırılması hem gerçek hem de tüzel kişiler için bir mecburiyet haline gelmiştir. Bilindiği üzere sigorta, oluşabilecek risklere karşı zararları gidermeye yönelik finansal bir koruma sistemidir. Sigorta, risklerin gerçekleşmesi halinde oluşan zararı karşılamakta ve şirket sürdürülebilirliği ilkesi açısından da önemli katkılar sağlamaktadır.

Yukarıdaki sözleşme maddesinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere; yangın, deprem, sabotaj ve her türlü riske karşı sigorta etme sorumluluğu Şirket tarafından yüklenilmiştir. Bu durum, malikin (Belediyenin) nihai sorumluluğunu ortadan kaldırmamakla birlikte; doğal afetlerin, olağanüstü hallerin ve oluşabilecek risklerin sonucunda meydana gelen zararlar için malikten bir bedel istenmeyeceği sonucunu da çıkarmaktadır. Yani oluşabilecek risklere karşı zararları gidermeye yönelik bir sigortanın olmaması, tüm zararların Şirket tarafından karşılanmasına neden olacaktır.

Şirket taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Üsküdar Belediye Başkanlığı ile Şirket arasında çeşitli tarihlerde ihale edilerek kiraya verilen ve kira süresi 2020 yılı ve sonraki yılları kapsayan çeşitli (kafe, restoran, düğün salonu, vb.) kullanım özelliğine sahip 5 (beş) adet taşınmazın kira sözleşmesinin bulunduğu görülmüştür. Bu sözleşmelerde yangına, depreme,

sabotaja ve her türlü riske karşı sigorta yaptırılmasına ilişkin hüküm bulunmasına rağmen Şirket tarafından herhangi bir sigorta yaptırılmamıştır.

Söz konusu denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; ilgili tesislerin Üsküdar Belediyesine devredildiği, Şirketin sorumluluğunda kalan geri dönüşüm tesisinin tehlikeli atıklar üretim-depolama-toptan satış sigortasının mevcut olduğu, all risk sigortası konusunda da ayrıca fiyat teklifleri toplandığı ifade edilmiş ise de, bu kapsamda herhangi bir belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak, sigorta, gerçek ve tüzel kişilere hem maddi hem de manevi bir güven ve koruma sağlamaktadır. Dolayısıyla Şirket tarafından sigorta etme yükümlülüğünün tam ve zamanında yerine getirilmesi gerekmektedir. Oluşabilecek risklere karşı zararları gidermeye yönelik bir sigortanın olmaması, tüm zararların Şirket tarafından karşılanmasına neden olacaktır.

BULGU 14: Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Gecikme Cezası/ Gecikme Zammı/Gecikme Faizi Ödenmesi

www.balioglu.net

Vergi, SGK primi, kira, mahkeme kararı ve ilam harcı ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle Şirket giderlerinde yersiz artış oluşmuştur.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında işverenlerin prim ödeme işlemleri; Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran işverenlerin, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödemeleri şeklinde gerçekleşmektedir.

Benzer şekilde; vergi, kira ve diğer çeşitli ödeme yükümlülüklerinin ilgili mevzuatında/düzenlemelerinde ödeme yükümlülüklerine ilişkin süreler belirlenmiştir. Bu süreler içerisinde ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi durumunda gecikme zammı/faizi gibi uygulamalar bulunmaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere; şirketlerin, ödeme yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde hem şirket kaynaklarının verimsiz kullanılması hem de şirket giderlerinde yersiz artış oluşması söz konusu olacaktır.

Şirketin mali tablolarının incelenmesinde; vergi, SGK primi, kira ve diğer çeşitli ödeme yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmediği ve bu nedenle de Şirket giderlerinde yersiz artış oluştuğu tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 2020 yılı içerisinde ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi nedeniyle yapılan gecikme ödemesi tutarlarına ilişkin özet bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 17: Ödeme Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Yapılan Gecikme Ödemeleri

Gecikme Cezası/ Gecikme Zammı/Gecikme Faizi Açıklaması	Gecikme Nedeniyle Ödenen Tutar (TL)
Vergi	3.390.268,67
SGK	5.503,91
Karar İlam	118,87
Trafik	576,91
Belediye Kira	10.500,83
İPC	2.269,00
Oda Aidat Gecikme	84,30
Ba/Bs	950,00
Usulsüzlük	412,50
Toplam (TL)	**3.410.684,99**

www.balioglu.net

Söz konusu denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; bulgu konusunun oluşmasında temel etkenin Üsküdar Belediyesinden bazı tahsilatların zamanında yapılmamasının olduğu, bundan sonraki dönemlerde bulgu konusunda daha hassas davranılcağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, şirketler, kar amacı ile kurulmuş olan ticari yapılar olup tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulan şirketler, Kanun'un 16'ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup Kanun'un 18'inci maddesinin (2) numaralı fıkrası gereğince de ticarete ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadırlar. Dolayısıyla Şirket menfaatlerinin korunması zorunluluğu bulunmaktadır.

Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ'nin sermayesinin tamamı Üsküdar Belediyesine ait olsa da; Şirket, bağımsız bir tüzel kişiliğe sahiptir ve kar amacıyla kurulmuştur. Bu nedenle Şirket menfaatlerinin korunması esastır. Şirketin mali durumunu olumsuz etkileyebilecek mezkûr uygulamalardan vazgeçilerek, mali anlamda daha verimli bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

BULGU 15: Şirketin İnternet Sitesinde Yer Alması Gereken Bazı Bilgilere Yer Verilmemesi

Şirketin internet sitesinde, sermaye şirketlerinin ilgili mevzuata göre yayımlamak zorunda oldukları bilgilere yer verilmemiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 562'nci maddesinin (12) numaralı fıkrasına göre; 1524'üncü maddesinde öngörülen internet sitesini oluşturmayan şirketlerin yönetim organı üyeleri, yüz günden üçyüz güne kadar adli para cezasıyla ve aynı madde uyarınca internet sitesine konulması gereken içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan bu fıkrada sayılan failler yüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

31.05.2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.07.2013 tarihinde yürürlüğe giren "Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik" ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1524'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca internet sitesi açılmasına ve bu sitenin belirli bir bölümünün şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanması için özgülenmesine ve bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Anılan Yönetmelik'in 6'ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre; internet sitesinin açılması ile birlikte internet sitesinde sürekli olarak yayımlanması gereken içerikler aşağıdaki gibidir:

-Şirketin MERSİS numarası, ticaret unvanı, merkezi, taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı ile anonim şirketlerde yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, limited şirketlerde müdürlerin, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yöneticilerin ad ve soyadları,

-Bir tüzel kişinin; anonim şirketlerde yönetim kuruluna üye olarak limited şirketlerde müdür olarak seçilmesi durumunda; tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin de tescil ve ilan olunduğuna ilişkin açıklama, seçilen tüzel kişinin MERSİS numarası, ticaret unvanı, merkezi ve tüzel kişi ile birlikte tescil edilen gerçek kişinin adı ve soyadı,

-Seçilen denetçinin adı ve soyadı/unvanı, yerleşim yeri/merkezi, varsa tescil edilmiş şubesi.

Yine söz konusu Yönetmelik'in 6'ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasında en az altı aylık süre için yayımlanması gereken birçok husus belirtilmiştir. Bunların arasında birleşme sözleşmesi, birleşme raporu, son üç yılın finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporları da sayılmıştır.

Şirketin internet sitesinin incelenmesi neticesinde; Şirketin MERSİS numarası, taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı, yönetim kurulu başkan ve üyelerinin isimleri, seçilen denetçinin adı ve soyadı/unvanı, son üç yılın finansal tabloları, kar dağıtımına ilişkin genel kurul kararı, yıllık faaliyet raporları, gibi temel unsurların şirketin internet sitesinde yer almadığı görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirketin internet sitesinin ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilmesi için gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin internet sitesinin "Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik" hükümlerine uygun hale getirilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 16: Şirketin, İlçe Belediyesi Taşınmazlarında "Fuzuli Şagil" Durumunda Olması

Üsküdar Belediye Başkanlığı taşınmazlarından bazıları, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamı dışında kira sözleşmesi olmadan Şirket tarafından kullanılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesine göre; genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütülür.

Aynı Kanun'un "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesine göre; devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazları, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanun kapsamında oluşan komisyon tarafından tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz. Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin

talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edilir.

Ayrıca, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde "… *Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.* … " hükmü yer almaktadır.

Şirket taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Şirket tarafından 31.12.2020 tarihi itibariyle Üsküdar Belediye Başkanlığına ait 5 (beş) adet taşınmazın ecrimisil karşılığı kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu taşınmazlara ilişkin icmal aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 18: Şirket Tarafından Ecrimisil Karşılığında Kullanılan Taşınmazları Gösterir İcmal

Sıra No	Ada/Parsel	Taşınmaz Sahibi	Taşınmazın Kullanım Amacı	Aylık Ecrimisil Bedeli (TL)	Taşınmaz Kullanım Başlangıç Tarihi
1	1194/31	Üsküdar Belediyesi	Mutfak	2.415,00	08.02.2019
2	725/127		Düğün Salonu	750,00	01.01.2015
3	1812/101		Kafeterya	680,00	01.03.2016
4	88/9		Düğün Salonu	1495,00	01.01.2015
5	1334/44		Büfe	865,00	01.09.2019

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; kira kontratı karşılığı Şirketin kiracı olduğu veya fuzuli şagil olarak kullandığı yerlerin 31.03.2021 tarihi itibari ile terkinin ya da sözleşme feshinin talep edildiği belirtilmiş ise de, bu kapsamda herhangi bir belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak, 2886 sayılı Kanun'a göre kiraya verilen/kiralanan gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin düzenlenmesi, yenilenmesi, uzatılması, sona erdirilmesi ve kira tespiti konularında 2886 sayılı Kanun hükümlerinin, hem kiraya veren hem de kiralayan kişiler tarafından uygulanması gerekmektedir. Bu uygulama taraflar arasında oluşabilecek hukuki ihtilafları önlemektedir.

Diğer yandan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre; her tacirin, ticaretine ait bütün

www.balioglu.net

faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir. Yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altındadırlar. Her an tahliye edilebilme ve tazminat ödeme riski altında olan taşınmazlarda ticari faaliyetlerde bulunulması, yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri ve Şirket menfaati ile örtüşmemektedir. Bu nedenle Şirketin taşınmaz yönetiminin (taşınmazın elde edilmesi, kullanımı ve elden çıkarılması ile ilgili karar verme ve uygulama sürecinin) yasal düzenlemelere uygun yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Yükümlülüklerin ve Sorumlulukların Yerine Getirilmemesinden Dolayı Şirkete Özel Usulsüzlük Cezasının Uygulanması

Şirket faaliyetlerinde yükümlü ve sorumlu olanların Ba formlarında (mal ve hizmet alımlarına ilişkin bildirim formlarında) yapılan düzeltmeleri zamanında vergi dairesine bildirmemesi ve vergi dairesinin bilgi isteme yazısına zamanında cevap verilmemesi nedenleriyle Şirkete özel usulsüzlük cezaları kesilmiştir.

www.balioglu.net

Bildirim formlarını belirlenen süreler içinde vermeyen, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunan mükellefler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi hükmü uyarınca cezai işlem uygulanmıştır.

350 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflere; belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ve mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirmeleri yükümlülüğü getirilmiştir. 362 ve 381 ve 396 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğleri ile de söz konusu yükümlülüğün 2010 yılı ve müteakip dönemlerde yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri konusunda açıklamalara yer verilmiştir.

Buna göre, bilanço esasına göre defter tutan ve 376 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre beyannamesini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükelleflerin, Ba ve Bs bildirim formlarını da elektronik ortamda vermeleri zorunlu kılınmıştır. Bu mükellefler, söz konusu bildirim formlarını, aylık dönemler halinde düzenlemek ve takip eden ayın birinci gününden itibaren son günü akşamı saat 24:00'e kadar sistem üzerinden onaylamak suretiyle göndermekle yükümlüdürler.

Bildirim formlarının belirlenen süreler içinde verilmemesi, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunulması halinde; mükellefler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi hükmü uyarınca cezai işlem uygulanacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca mükelleflere, elektronik ortamda verdikleri bildirim formlarını onayladıktan veya kâğıt ortamında bildirimde bulunduktan sonra, verdikleri bildirim formunda hata yaptıklarını belirlemeleri halinde düzeltme yapabilme imkânı getirilmiştir. Bununla birlikte, düzeltme bildirimi süresinden sonra verilmiş ise, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi hükmü uyarınca yine özel usulsüzlük cezası kesileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna ilişkin maddeye göre; elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilen bildirim veya formlara ilişkin olarak süresinden sonra düzeltme amacıyla verilen bildirim ve formların, belirlenen sürelerin sonundan itibaren 10 gün içinde verilmesi halinde özel usulsüzlük cezası kesilmez, takip eden 15 gün içinde verilmesi halinde ise kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası 1/5 oranında uygulanır. Kanun koyucu, form Ba-Bs bildirimleri ile firmaların mal ve hizmet hareketleri takip edilerek birtakım gelirlerin kayıt ve beyan dışı bırakılmasının önüne geçilmeye çalışılmaktadır.

www.balioglu.net

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Üsküdar Kent Hizmetleri Ticaret ve Sanayi AŞ'nin de, Ba-Bs formlarını elektronik ortamda düzenlemek ve zamanında bildirimde bulunmakla yükümlü mükelleflerden olduğu ve bazı dönemlerde bildirim formlarında düzeltmeye gittiği anlaşılmıştır. Ancak, düzeltme bildirimlerinin kanuni süresi içinde yapılmadığı/verilmediği ve bu nedenle de özel usulsüzlük cezasına sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre; anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Yönetim kurulu üyeleri, yönetimle görevli üçüncü kişiler ve müdürler görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altındadırlar. 6102 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi gereğince her tacirin ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli davranma zorunluluğu bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespitine binaen, Şirket tarafından; yükümlülükler ve sorumluluklar bakımından görevlerin tam olarak yerine getirilmesi konusunda ilgili görevliler

ile toplantı yapıldığı ve bulguda belirtilen husus ile ilgili gerekli ikazların yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket faaliyetlerinde yükümlü ve sorumlu olanların, tacir olarak Şirket menfaatlerini koruyan ve gözeten basiretli bir iş adamı gibi davranması gerektiği hususu dikkate alındığında, söz konusu cezalara sebebiyet vermemek için yükümlülüklerin ve sorumlulukların; ilgilileri tarafından tam olarak yerine getirilmesi, hem kamu hem de Şirket menfaati açısından uygun olacaktır.

BULGU 18: Asgari Geçim İndirimlerinin Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Şirket personeli için hesaplanan asgari geçim indirimi (AGİ) tutarları 136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında izlenmemektedir.

(1) sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı" açıklamasına göre; bu hesap, herhangi bir ticari nedene dayanmayan ve diğer alacak hesaplarından herhangi birine de dahil edilemeyen alacakların izlendiği hesaptır. İşletme lehine doğan alacaklar bu hesaba borç, tahsilatlar ise alacak kaydedilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 32'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre asgari geçim indirimi; ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarının; mükellefin kendisi için %50'si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için %10'u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için %7,5, üçüncü çocuk için %10, diğer çocuklar için %5'idir. Asgarî geçim indirimi, bu fıkraya göre belirlenen tutar ile 103'üncü maddedeki gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine uygulanan oranın çarpılmasıyla bulunan tutarın, hesaplanan vergiden mahsup edilmesi suretiyle uygulanmaktadır.

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; asgari geçim indirimi tutarlarının 136-Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında izlenmediği ve 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına ise hesaplanan gelir vergilerinden AGİ tutarı düşülerek kayıt yapıldığı anlaşılmıştır. Söz konusu husus muhasebenin temel kavramlarından tam açıklama kavramı ile bağdaşmamaktadır. Mali tablolarda finansal bilgilerin tam olarak açıklanması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespitlerine binaen, Şirket tarafından; asgari geçim indirimi tutarlarının 136-Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında izlenmeye başlandığı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak, Şirket personeline ilişkin vergi iadesi alacağı olan asgari geçim indirimi tutarının 136-Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında izlenmesi, hesaplanan gelir vergilerinin AGİ dahil tutarlarının 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına yansıtılması, ödeme esnasında ise 136-Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabının alacak, 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabının borç çalıştırılmak suretiyle asgari geçim indirimin tutarının ödenecek vergi tutarından mahsup edilmesi ve aradaki farkın ödenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net